

**Nan Omona Ay Surat Pablo As
Nan Chiyuycha
I-Corinto
Nan Omona Ay Ammuwun**

Nan Corinto as nan timpon Pablo at ad-acha ay siyudad ay sikud ay lutan nan chiyuycha Griego ya kapital nan probinsiya ay Acaya. Nan hana ay siyudad ay Corinto at wacha henan olet nan fiayfiay, isunga hesa nan masisib-atan chi ongor ay nigusyante ay nurpu henan tukutukún ay lukiar. Nunchinngor sa ay siyudad kiapú as nan kenafiaknang nan tatakú, kiapú as nan nunsidla ay mangepapasancha as assi ay lachok, mangchaychayawancha as tukutukún ay didiosen, ya mangischaancha as nan karnen nan chiyuycha naichaton as nan chiyuycha didiosen. Nunkapangascha pay, ya as nan nunsidla'y lagragsak yangkiay nan mangosarancha as urascha.

As nan maekadwa ay nunfiaatan Pablo ay uy nangekaskasaba as nan Ammay ay Chamag, inumchan henan nauy ay siyudad ay Corinto. Nagyan hiya hena as hentawwun ya kakudwa. As nan nun-is-isuruwana hena, ongor nan tatakú ay enmafurot kan Cristo Jesus, kaskasin nan chiyuycha Gentil (Ara. 18:1-18).

As nan nak-akan Pablo hid-i ay umuy ad Efeso, wachacha nan tukún ay uy nun-isuru kan chicha. Nan usa kan chicha at hi Apolos ay usa ay omaafurot ay nurpu ad Egipto. Hi Apolos ay anna at

masilib ya napigsa nan pammatina. Nafiayag ay nagyan hi Apolos hid-i ay nangisursuru as nan Kalen Apo Dios (Ara. 18:26-28; 1 Co. 3:4, 16:12; Tit. 3:13).

As nan kawad-an Pablo ad Efeso, wachacha nan i-Corinto ay enmali kan hiya (16:17-18) ay nangichat as surat ay nurpu as nan omaafurot ad Corinto. As nan nang-awatan Pablo as nan surat, sinufialetana nan suratcha. Hiyana nan omona ay suratna as nan chiyuycha i-Corinto.

As nan mamasaan takú as nan nauy surat, ongor nan maila takú ay achi laychun Pablo kan chicha ay kaman as nan nauycha: nan achicha mamigfikian as nan kalibfengan Pablo as usa ay apostol (9:2), nan nangepafialinancha as achorcha as kaamuchan (4:8), nan mangifilangancha as nan panagnumnumnumcha as ustu, ya nan mangaliyancha ay chicha nan etortoróng nan Espiritu Santo, ngem para kan Pablo at fiakun.

Ngem laraychun Pablo ay mangisuru kan chicha as nan maepangkep as nan kenaornoscha as nan maam-amongancha ay mangchayaw kan Apo Dios. Senengarana chicha kiapú as nan masusumaancha (1:10-13) ya kenaranokcha as nan manganancha as nan mangnumnumnumancha as nan natuyan Jesus (11:18-34). Insuruwana us chicha as nan maepangkep as nan kasin omaliyan Apo Jesus asna's luta ya maepangkep as nan matakuan manipud as nan utúy.

Nan Nakudkudwaan Nan Nauy Surat

Nan Laplapon Nan Surat 1:1-9

Nan Nasusumaancha As Nan Iglesia 1:10-4:21

Nan Maepangkep As Nan Mangepapasan As
 Assi Ay Lachok 5:1-5:13
 Nan Maepangkep As Charum As Nan Chiyuycha
 Omaafurot 6:1-11
 Nan Ustu Ay Sursuru Maepangkep As Nan
 Achor Chi Taku 6:12-20
 Nan Sarudsud Maepangkep As Nan Omasaw-an
 Ya Achi Omasaw-an 7:1-40
 Nan Sarudsud Maepangkep As Makan Ay
 Naichaton As Nan Chiyuycha Didiosen 8:1-
 11:1
 Nan Dalongdong Nan Fianafiai As Nan Mun-
 chaychayawancha 11:2-16
 Nan Mangnumnumnuman As Nan Natuyan Je-
 sus 11:17-34
 Nan Chiyuycha Kafiaelan Ay Ichat Nan Espiritu
 Santo 12:1-14:40
 Nan Matakuwantu Nan Nunkatuy 15:1-58
 Nan Maifiachang As Nan Omaafurot 16:1-4
 Nan Planon Pablo 16:5-12
 Nan Anongos Nan Surat 16:13-24

Nan Laplapon Nan Surat

¹ Ha-un hi Pablo ay chinutokan Cristo Jesus as apostolna kiapú ta hiyasa nan enkeddeng Apo Dios. Hi Sostenes ay ifia takú ay omaafurot at hiya nan kadwak hena.

² Nauy nan suratmi kan chakayu ay iglesia ad Corinto ay nunfalinun Apo Dios as nasantowan kiapú as nan nakius-usaanyu kan Cristo Jesus. Fi-akun chakayu yangkiay nan enayakiana ay munfialin as nasantowan ay tatakuna, ngem am-in ay tatakuna henan am-in ay lukiar ay munchaychayaw kan Apo Jesu Cristo ay Apocha ya Apo takú us.

³ Sapay koma ta mawawacha kan chakayu nan grasya ya nan natalna ay numnum ay nurpu kan Apo Dios ay Ama takú ya kan Apo Jesu Cristo.

Nan Nunyamanan Pablo Kan Apo Dios

⁴ Kanayonak ay munyaman kan Apo Dios kiapú as nan grasya ay inchatna kan chakayu as nan nakius-usaanyu kan Cristo Jesus.

⁵ O, kiapú as nan nakius-usaanyu kan hiya, nabendisyonan kayu as solet as nan am-in ay karasen chi naespirituwan ay kafiaelan ta mafi-alin kayu ay munserfi kan hiya. Inchatna kan chakayu nan laingyu ay munkali as nan kalen Apo Dios ya pannakaawatyu as nan kenatit-iwa as nan laychun Apo Dios.

⁶ Nan nauycha bendisyon at paneknekancha ay tit-iwa challu nan insursurumi maepangkep kan Cristo.

⁷ Isunga maid poros munkuranganyu as nan uray ngachana ay naespirituwan ay bendisyon ay ichat Apo Dios as nan chayu manman-uchan as nan kasin omaliyan Apo takú ay Jesu Cristo.

⁸ Hiya nan mangepapapigsa as nan pammatiyu inkiana as nan anongos nan fiyagyu ta maid maepafiasoranyu as nan urkiw ay kasina omaliyan.

⁹ Matallek hi Apo Dios ay nangayag kan chakayu ta makekadwa kayu as nan Anakna ay hi Jesu Cristo ay Apo takú.

Nan Achi Muntetennornosan Nan Iglesia

¹⁰ Iib-ak, babaen as nan kalibfengan ay inchat Apo takú ay Jesu Cristo kan ha-un, pangaasiyu

ta muntetennornos kayu am-in. Maid koma masisiyan kan chakayu, ngem kun at us-usa nan numnumunyu ya pangkepyu.

¹¹ Iib-ak, kenalek chi, tay wachacha as nan familyan Kloe nan nangepachamag kan ha-un ay wachacha kan chakayu nan cha masusuma.

¹² Nan laychok ay kanan at tukutukún nan chayu kankan. Tay wachacha kanu nan mangali, “Ha-un at unuchok hi Pablo.” Kanan kanu nan tapina, “Ha-un at unuchok hi Apolos.” Nan tapina at kanancha, “Ha-un at unuchok hi Pedro.” Kun pay nan tapina at kanancha, “Ha-un at hi Cristo yangkiay nan unuchok.”

¹³ Nakkuran kayu! Ay kun nakudwakudwa hi Cristo? Ay kun ha-un ay Pablo nan natuy as nan koros para kan chakayu? Ay nafunyakian kayu ay nangosar as nan ngachan Pablo?

¹⁴ Munyamanak kan Apo Dios, tay maid ok finunyakian hesa mu achi yangkiay cha Crispo kan Gayo*

¹⁵ ta maid makafiael ay mangali un nafunyakian kayu as nan ngachanku.

¹⁶ (O iwa, finunyakiak us nan familyan Estefanas, ngem maid tapina as manumnumku ay finunyakiak.)

¹⁷ Tay chaanak infiaor kan Cristo ay uy munfunyag, ngem infiaorak ay uy mangekasaba as nan Ammay ay Chamag. As nan mangekamanak as na, achiyak mun-osar as kenasilib chi taku ta achi maimaid nan pannakafialin nan natuyan Cristo as nan koros.

---

* **1:14** Ara. 18:8; Rom. 16:23

Hi Cristo Nan Mangepaila As Nan Pannakafialin Ya Kenasilib Apo Dios

¹⁸ Tay nan Ammay ay Chamag maepangkep as nan natuyan Cristo as nan koros at maid kotkotokna as nan chiyuycha cha umuy as nan maid patingkiana ay pannakachusa. Ngem chitaku ay cha omafurot as nan hana Ammay ay Chamag at ammu takú ay hiyana nan pannakafialin Apo Dios ay mangesarakan kan chitaku.

¹⁹ Tay wacha nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana,
 “Chachaelok nan kenasilib nan nunkasilib, ya nan pannakaawat nan nunkaacharan at maichok.”[†]

²⁰ Ay mafialin ay maesarakan nan masilib babaen as nan silibna, winnu nan mun-isursuru as Lintig babaen as nan Lintig? Nan naraing ngay ay make-sossosek ad wani, ay mafialin ay maesarakan babaen as nan ammay ay sosekna? Achi challu! Tay enpailan met Apo Dios ay maid kotkotok nan kenasilib asna's luta!

²¹ Tay kiapú as nan kenasilib Apo Dios, achi poros mafialin ay maammuwan chi tatakú hiya babaen as nan mismu ay kenasilibcha. Kun at nalaylaychan hi Apo Dios ay mangesarakan as nan chiyuycha omafurot babaen as nan chami ekaskasaba ay kanan nan chiyuycha achi omaafurot un maid kotkotokna.

²² Tay nan chiyuycha Judio at achicha omafurot sukúdcha ilaun on-ona nan nakaskaschaaw ay sin-yar. Nan chiyuycha Griego at anapuncha nan kanancha un kenasilib ay nurpu as nan tatakú.

[†] **1:19** Isa. 29:14

²³ Ngem chakami at ekasabami nan maepangkep kan Cristo ay naelansa as nan koros. Hiyasa nan elalayusan nan chiyuycha Judio ay mangesakiaw kan chicha ya ifilang nan chiyuycha Gentil as maid kotkotokna.

²⁴ Ngem para kan chitaku ay enayakian Apo Dios ay munfialin as tatakuna, uray Judio winnu Griego at ammu takú ay hi Cristo nan pannakafialin Apo Dios ya kenasilib Apo Dios.

²⁵ Tay nan kanancha ay kenamaid kotkotok nan planon Apo Dios as nan natuyan Cristo at masilsilib mu nan kenasilib chi tatau, ya nan kanancha un kenakapuy nan planon Apo Dios at mannakafialin as solet mu nan kenafikas chi taku.

²⁶ Iib-ak, numnumunyu mu anan kasasaadyu as nan nangayakian chakayu kan Apo Dios. As nan hiyachi, achi ongor kan chakayu nan mamasilib as nan mangiilan chi tatau, ya ak-akét kayu ay totoray winnu an-ak chi fiaknang.

²⁷ Ngem nan maid acharna ay maifilang challu as maid kotkotokna as nan tatau asna's luta at pinilen Apo Dios ta mafianan nan mamasilib. Nan chiyuycha achi mafigfigfig ay nakapuy at pinilina ta mafianan nan chiyuycha mafigfigfig ay mafikas.

²⁸ Kaman us as nan chiyuycha pugli ay maelalayusan ya maid filangcha at pinilina ta maichuna nan ifilang nan tatau as am-amud asna's luta.

²⁹ Enatna chi ta maid poros mangepangas as achorna as nan mangiilan Apo Dios.

³⁰ Maid epangasyu, tay hi Apo Dios nan nurpuwan nan nakius-usaanyu kan Cristo Jesus, ya

nunfialinuna hi Cristo as mangesarakan kan chitaku ay hiyana nan kenasilib Apo Dios para kan chitaku. Babaen kan hiya, maifilang takú as nalintig, munfialin takú as nasantowan ay tatakon Apo Dios, ya mawayawayaan takú.

³¹ Isunga unuchun takú koma nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana, “Mu wachay munlayad ay munpangas, nan enat nan Apo yangkiay nan masapor epangasna.”‡

2

Nan Atun Pablo Ay Mun-ekasaba

¹ Iib-ak, as nan enmaliyak kan chakayu ay nangekasaba as nan enpakaammon Apo Dios ay maepangkep kan Cristo, chaanak nunkali as nunkaunig winnu nun-osar as kenasilib nan chiyuycha nakaachar.

² Tay as nan kawad-ak pay laing kan chakayu, enkeddengku ay maid tukún as epakaammok mu achi yangkiay nan maepangkep kan Jesu Cristo, kaskasin nan naelansaana as nan koros.*

³ As nan enmona ay enmaliyak kan chakayu, nakapuy nan leknak ya nunpapayagpakiak kiapú as ugyatku mu achek maekaman nan laychun Apo Dios.

⁴ As nan nun-isuruwak ya nun-ekasabaak kan chakayu, chaanku enosar nan chiyuycha makaawis ay kali ay nurpu as nan kenasilib chi taku, ngem kun at naepaila nan pannakafialin nan Espiriton Apo Dios babaen as nan enkaskasabak.

---

‡ 1:31 Jer. 9:24; 2 Co. 10:17   * 2:2 Gal. 6:14

⁵ Hiyasa nan enatku ta nan pammatiyu at achi maifisar as nan kenasilib chi taku, ngem kun at as nan pannakafialin Apo Dios.

Nan Kenasilib Ay Nurpu Kan Apo Dios

⁶ Uray mu assid-i, as nan chiyuycha naongan chi pammaticha at ifiakiami kan chicha nan maepangkep as kenasilib. Ngem fiakun nan kenasilib ad wani ay murpu as nan numnum chi tatakú winnu murpu as nan anap-apu asna's luta ay munpatingkiantuy toraycha.

⁷ Kun at nan chami ifiagfiakia at nan kenasilib ay nurpu kan Apo Dios ay hiyasa nan planuna ay chaan pay naepakpakaammu as nan tatakú. Nan hana planuna at enkekeddengna sakbay mafiayang nan lufong para kan chitaku ta maetapi takú kan hiya as nan kaichayawana.

⁸ Maid nakaawat ay anap-apu asna's luta as nan nauy kenasilib Apo Dios, tay mu kuncha naawatan, chaancha koma enlansa nan machaychayaw ay Apo as nan koros.

⁹ Ngem kaman sa as nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ad pus-uy ay kanana,

“Maid pay tatakú as nakaila winnu nakadngor winnu uray nakanumnum as nan chiyuycha nakaskaschaaw ay ensakianan Apo Dios para as nan chiyuycha munlarayad kan hiya.”†

¹⁰ Ngem kan chitaku nan nangepakaammuwan Apo Dios as nan hana babaen as nan Espirituna. Tay nan Espiriton Apo Dios at chana emamad ay

---

† 2:9 Isa. 64:4

mangammu as nan am-in uray nan naunig ay numnum Apo Dios.

¹¹ Maid nangammu as nan wacha as nan numnum nan usa ay taku mu achi hiya yangkiay mismu. Assid-i us kan Apo Dios ay maid nangammu as nan numnumna mu achi yangkiay nan Espirituna.

¹² Ad wani, nan panagnumnumnum takú at fiakun kaman as nan panagnumnumnum chi tataku ay wacha asna's luta, tay enawat takú nan Espiritu ay nurpu kan Apo Dios ta maawatan takú nan maepangkep as nan am-in ay inchatna kan chitaku.

¹³ As nan mangifiag-anmi as maepangkep kan Apo Dios, achimi osarun nan kali ay nurpu as nan kenasilib chi taku. Ngem kun at nan ifiakiami at nan insuron nan Espiriton Apo Dios kan chakami as nan chami mangepakaawatan as nan kenatit-iwa as nan tataku ay wacha nan Espiritu Santo kan chicha.

¹⁴ Nan taku ay maid Espiriton Apo Dios kan hiya at achina mafialin ay awatun nan chiyuy-cha nurpu as nan Espiriton Apo Dios, tay maid kotkotok nan hanacha kan hiya. Achi makaawat hiya, tay babaen as nan Espiritu Santo yangkiay at mafialina ay emamad chasa.

¹⁵ Nan taku ay mawawad-an as Espiriton Apo Dios at mafialina ay emamad nan kotok nan am-in ay nurpu as nan Espiriton Apo Dios. Ngem nan taku ay maid Espiriton Apo Dios kan hiya at achina kafiaelan ay mangokóm as nan taku ay nawad-an as Espiritu Santo.

¹⁶ Tay kanan nan naisurat as nan kalen Apo

Dios,

“Ay wachay nangammu as nan numnum Apo Dios? Ay wachay makatukun kan hiya?”[‡]

Ngem mu chitaku, wacha kan chitaku nan numnum Cristo.

3

Nan Atun Ay Munserfi Kan Apo Dios

¹ Iib-ak, as nan kawad-ak kan chakayu, chaanku kenafiaelan ay nunkali kan chakayu ay kaman as nan enatku as nan chiyuycha naonngan chi pammaticha. Ngem kunak at nunkali kan chakayu ay kaman as nan atok ay munkali as nan chiyuycha chaan enmafurot ya kaman mutun as nan pammaticha kan Cristo.

² Nan insurok kan chakayu at nan maepachong as nan kiatas ay ikopun chi mutun, fiakun nan maepachong as nan foras ay makan, tay chaan kayu pay nakasakiana ay makaawat as naunig ay sursuru. Uray ad wani at achi kayu pay laing makaawat,

³ tay kutug ay chayun-unuchun nan cha at-atun nan chiyuycha chaan enmafurot. Kiapú ta mun-eennapos kayu ya masussusuma kayu, ay kunyu achi cha epaila ay nan panagfiyagyu at pachong nan panagfiyag chi tataku asna's luta? Ay nan chayun-at-atun at pachong nan cha at-atun nan chiyuycha achi omaafurot? Pachong na met!

⁴ Tay mu kanan nan usa ay, “Ha-un at hi Pablo nan unuchok,” ya kanan nan usa, “Ha-un at hi

---

[‡] **2:16** Isa. 40:13; Rom. 11:34-36

Apolos nan unuchok,” chayu epaila ay maepachong nan panagfiyagyu as nan tataku ay achi omaafurot.

⁵ Numnumunyu na. Ay am-amud kami kan Apolos? Kun kami met yangkiay munserserfi kan Apo Dios ay enosarna ta omafurot kayu kan Jesus. Tay tunggal usa kan chakami at atuna nan naetalek kan hiya.

⁶ Maepachongak as nan nangetanum as fokel, hi Apolos nan nangsifug, ngem hi Apo Dios nan nangsikun.

⁷ Isunga achi challu amud nan nangetanum ya nangsifug. Hi Apo Dios yangkiay nan amud, tay hiya nan manikun.

⁸ Munpachong nan pangkep nan muntanum ya nan munsifug, tay waschi un gun-gunaan Apo Dios ay maiyunud as nan mismu ay enatna.

⁹ Tay chakami at munserserfi kami kan Apo Dios, ya chayuyu nan maepachong as nan payyiwana ay munchunchunuwanmi.

Nan Maepadpachongan Nan Afong Apo Dios

Maepachong kayu us as nan afong Apo Dios.

¹⁰ Babaen as nan kafiaelan ay inchat Apo Dios kan ha-un, ha-un nan maepachong as nan naraing ay nangkiaub as nan fondasyon nan afong, ya tukún nan mangituruy as nan lenapuwak. Ngem masapor waschiaschi un ilauna nan ammaana ta ustuustu nan etapina,

¹¹ tay maid tukún as fondasyon ay mafialin ay osarun chi uray ngachana ay taku mu achi yangkiay nan chakus nakiaub ay hi Jesu Cristo.

¹² Ngem nan chiyuycha mangiyamma at tukutukún nan iyosoncha as nan fondasyon. Nan tapen nan maiyamma at fialetok, silver winnu nunkangina ay fiatu, ya nan tapina at kaiw, koron winnu chakiami.

¹³ Nan chunon nan tunggal usa at mailantu ay ustú. Tay as nan urkiw ay maokomántu nan amin ay tataku, elawlawagtu Cristo chasa ay ustú. O, tay as nan hana ay urkiw, maepakaammuntu chasa babaen as nan apuy ay manisting as nan kenafiakud nan chunon nan tunggal usa.

¹⁴ Mu achi mapuoran nan inyamman nan nangiyamma as nan fondasyon at ichattu Apo Dios kan hiya nan gun-gunana.

¹⁵ Mu mapuoran nan naiyamma at maidu awatun nan nangiyamma as gun-gunana. Ngem uray mu assessa, maesarakantu hiya ay maepachong as nan taku ay kun lenmayaw as nan cha mapuoran ay afong.

¹⁶ Ay achiyu ammu ay chakayu nan maepachong as nan templo ay kawad-an Apo Dios ya magyanan nan Espirituna?

¹⁷ Mu wachay mangepasisiyan kan chakayu ay maepachong as nan templon Apo Dios, chusauntu Apo Dios as solet hiya. Tay nan templon Apo Dios at nasantowan, ya chakayu mismu nan templona.

¹⁸ Achiyu al-allilawun nan achoryu. Mu wachay mangifilang as achorna as masilib ay maiyunud as nan kenasilib nan tataku asna's luta, masapor chukkiana na. O, masapor eparufusna ay ifilang nan chiyuycha achi omaafurot hiya as maid amammuna ta sumilib hiya tit-iwa.

¹⁹ Tay nan kenasilib ay iflang nan tataku asna's luta at maid kotkotokna as nan mangiilan Apo Dios. O, nan nauy at kaman as nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana, “Hi Apo Dios nan mangkona as nan chiyuycha mangiflang as achorcha as masilib babaen as nan mismu ay kenasikapcha.”*

²⁰ Wacha pay nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana,
 “Ammon Apo Dios ay maid kotkotok nan panagnumnumnum nan chiyuycha nunkasikap.”†

²¹ Isunga achiyu epangpangas chi maekaman chi taku. Tay nan am-in at inchat Apo Dios para as nan omamayanyu.

²² Uray ha-un, hi Apolos, hi Pedro, nan nauy luta, nan fiyag, nan utúy, nan urkiw ad wani winnu nan tapen chi urkiw at inchat Apo Dios am-in chaná para as nan omamayanyu.

²³ Kun pay chakayu at kuwan Cristo, ya hi Cristo at kuwan Apo Dios.

4

Nan Panagserserfen Nan Apostoles

¹ Isunga iflangyu chakami as munserserfi kan Cristo ya nangetalekan Apo Dios as nan chunu ay mangisuru as nan kenatit-iwa ay chaana enpak-pakaammu ad pus-uy.

² Nan usa pay at nan taku ay maetalekan nan hana ay chunu at masapor matalek.

---

* **3:19** Job 5:13 † **3:20** Sal. 94:11

³ Ngem kun pay ha-un, maid fiyangku mu fistikiarunak kan chakayu winnu nan tapina ay tatakumu ammay nan chak at-atun ay munchunu winnu achi. Uray ha-un at achek atun sa as nan achorku.

⁴ Nacharos challu nan numnumku, ngem achina laychun ay kanan un maid fiasorku, tay hi Apo Jesus yangkiay nan mamistikiar kan ha-un.

⁵ Isunga achiyu oon-onaun ay mangokóm as nan uray ngachana ay taku sakbay omali nan ustu ay timpu. Sad-unyu nan omaliyan nan Apo ay hiyantu nan manilaw as nan chiyuycha naetatafun as nan ngongot. Nan laychuna ay kanan at epailanantu nan chiyuycha chaan pay naifiakia ay pangkep chi tatakumu. As nan hiyachi, waschintu un awatuna nan pammachayaw Apo Dios ay maiyunud as nan en-enatna.

⁶ Iib-ak, am-in chaná ay inflagfiakiak at chakami mismu kan Apolos nan enosarmi as nan chiyuycha maepadpachongan para as nan omamayanyu ta babaen kan chakami, acharunyu nan laychun ay kanan nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana, “Achiyu labsingun nan naisurat as nan Kalen Apo Dios.” Mu unuchunyu na, maid kan chakayu nan mangepangas as nan usa ay taku as nan tapina.

⁷ Tay anan ngachana nan nangepafialin kan chakayu as nangatngatu mu nan tapina? Ngachana nan wacha kan chakayu ay chaan inchat Apo Dios? Mu ngarud hi Apo Dios nan nangichat, anuy kayu lawá munpangpangas ay kaman chakayu nan nurpuwana?

⁸ Kenomsaw kayu ay i-Corinto! Ka-ananyu mu

napnek kayu as nan am-in ay naespirituwan ay fianag ya finmaknang kayu as nan chiyuycha bendisyon Apo Dios. Ka-ananyu mu nunfialin kayu as ar-ari, uray mu fiakun kami ar-ari! Ammay koma mu kun tit-iwa ay ar-ari kayu ta make-toray kami kan chakayu.

⁹ Tay as nan munnunumnumku at nunfialinun Apo Dios chakami ay apostoles as maepachong as nan chiyuycha fiarud ay naepauchichi as nan paradan chi nangafiak. O, maepachong kami as nan tatau ay nakeddengnan ay matuy as nan sangwanan chi ongoongor ay tatau ta fuyaun nan angheles ya nan am-in ay tatau.

¹⁰ Kiapú as nan munserserfiyanmi kan Cristo, maid kanu am-ammumi asna's luta. Ngem chakayu at ka-ananyu mu mamasilib kayu kiapú as nan nakius-usaanyu kanu kan hiya. Chakami at maid kanu kafiaelanmi, ngem chakayu at ka-ananyu mu kafiaelanyu nan am-in. Chakayu kayman nan chaychayawun nan tatau, ngem ostuncha chakami.

¹¹ Uray inkiana ad wani at kanayon kami ay munchukiaang ya masketan. Naragrag-uy chi fiachumi. Maparpaliwasan kami, ya kun kami munfiabfiat ay maid afongmi.*

¹² Makakud kami ay munchunu babaen as nan mismu ay limami ta wachay pagfiyagmi. As nan maituchoranmi, kunmi at bendisyonan chicha. As nan mapalikiatananmi, etata-unmi.

¹³ As nan maekak-alihanmi, ammay nan atunmi ay somongfiat. Uray inkiana ad wani at ifilang

---

* **4:11** Ara. 16:23; 2 Co. 6:5; 11:23-33

chakami as kaman fiasura. O, kaman kami luket asna's luta.

¹⁴ Achek isurat chaná ta pafiainak chakayu, ngem ta tukunok chakayu as kaman mismu ay anakku ay laylaychok.

¹⁵ Tay uray mu liniblifufu nan mangay-aywan as nan fiyagyu as nan nakius-usaanyu kan Cristo, kun us-usa challu nan pannakaamayyu as nan pammati. Kiapú as nan enmafurotanyu kan Cristo Jesus, nunfialinak as amayu babaen as nan nangekasabaak as nan Ammay ay Chamag kan chakayu.

¹⁶ Isunga pangaasiyu ta ha-un nan turachunyu.

¹⁷ Hiyana nan kiapúna ay infiaorku hi Timoteo kan chakayu. Hiya nan usa ay ifilangku as laylaychok ay anakku ay matalek ay munchunu para kan Apo Jesus. Epanumnumnantu kan chakayu nan panagfiyag ay chak un-unuchun babaen as nan pammatek kan Cristo Jesus ay maiyunud as nan chak isursuru as nan am-in ay iglesia henan am-in ay lukiar.

¹⁸ Wacha kanu kan chakayu nan penmangas, tay ka-anancha un achiyak omali ay mangila kan chakayu hesa.

¹⁹ Ngem achi mafiayag at omaliyaktu hesa kan chakayu mu laychun nan Apo. As nan hiyachi, maammuwaktu mismu nan fiakun yangkiay nan cha ap-apatun nan nauycha nunkapangas, ngem maammuwaktu us mu tit-iwa ay wacha kan chicha nan pannakafialin Apo Dios.

²⁰ Tay nan mangepaneknek ay naetapi takú henan muntorayan Apo Dios at fiakun nan apat

takú, ngem kun at nan pannakafialin Apo Dios as nan fiyag takú.

²¹ Isunga anan laychunyu ay atok? Ay masapor omaliyak ay mangdisiplina kan chakayu babaen as nan saplet, winnu omaliyak ay mangepaila as layadku ya anosku kan chakayu?

5

Nan Mangaanan As Nan Omaafurot Ay Mangepappapas As Assi Ay Lachok

¹ Tit-iwa ay naepachamag kan ha-un ay wacha kan chakayu nan nangepappapas as assi ay lachok. Nunsidla sa as enatna, tay uray nan chiyuy-cha achi omaafurot at achicha poros eparufus sa. O, naepachamag kan ha-un ay nakiskissuy nan usa ay omaafurot as nan maekadwa ay asawan amana.

² Anuy kayu paat nunkapangas! Kun kayu at met koma ngumunguyus as solet, ya masapor kaanunyu hiya as membron nan uyyu iglesia!

³ Tay uray mu maichak mismu hesa, kamanak wacha challu kan chakayu, ya chakusku at enked-deng ay machusa nan hana taku babaen as nan kalibfengan ay inchat Apo takú ay hi Jesus kan ha-un.

⁴ As nan maamonganyu ya wacha kan chakayu nan pannakafialin Apo takú ay hi Jesus, ifilangyu ay kamanak makius-usa kan chakayu uray mu maichak hesa mismu.

⁵ Kaanunyu nan laraki ay ansa, ya ipurangyu hiya kan Satanas ta palikiatun Satanas nan achorna. Tay mu assesa, munfiafiawi hiya,

ya maesarakantu hiya as nan urkiw ay kasin omaliyan Apo Jesus.*

⁶ Mangisiw chi chayu epangpangas. Ay achiyu ammu ay uray kun akét ay lebadura at alisana nan am-in ay maekar-otana?

⁷ Kaman as nan mangaanan nan chiyuycha Judio as nan lukiak ay lebadura as nan Fiastan chi Munlausan, kaanunyu nan hana laraki ta maid cha fumasfiasor kan chakayu. O, atunyu na ta munfialin kayu as kaman fiarú ay tenapay ay maid lebadurana. Nan laychuna ay kanan at maid kan chakayu nan mangekaman as mangotettet. Tay hi Cristo ay maepachong as nan kordero takú ay maichaton as nan Fiastan chi Munlausan at chakus naichaton ay manaros kan chitaku as nan fiasfiasor takú.†

⁸ Isunga as nan makifiastaan takú as nan Fias-tan chi Munlausan, kaanun takú koma nan am-in ay mangotettet ay pangkep ya cha atuaton ay maepachong as nan mangaanan nan chiyuycha Judio as nan lebadura as nan tenapaycha ay hiyasa nan iniili ay ukialicha. Kun takú at makifiasta ay wachay kenaammay ya kenatit-iwa kan chitaku.

⁹ Insuratku ad kasin kan chakayu ay achi kayu makekadjadwa as nan tatakú ay mangepappapas as assi ay lachok.

¹⁰ Ngem nan laychok ay kanan at fiakun nan chiyuycha achi omaafurot ay mangepappapas as assi ay lachok winnu naakum winnu mangaakiw winnu munchaychayaw as didiosen. Tay mu

---

* 5:5 1 Tim. 1:19-20 † 5:7 Exo. 12

chatud-i nan achiyu makekadmawaan, masapor mak-ak kayu asna's luta.

¹¹ Nan laychok ay kanan as nan suratku at achi kayu makekadmawa as nan uray ngachana ay mangali un omaafurot mu epappapasna nan assi ay lachok, naakum, munchaychayaw as didiosen, omekakkak-ali, futtang winnu mangaakiw. Uray as nan mangananyu at achi kayu makiub-ufong kan hiya.

¹²⁻¹³ Tay as nan fiakun takú iib-a ay omaafurot, maid fiyang takú kan chicha. Hi Apo Dios nan mangokóm kan chicha. Ngem wacha challu nan kalibfenganyu ay mangokóm as nan chiyuycha mismu ay membro as nan uyyu iglesia. Tay wacha nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana, “Kaanunyu nan mangotettet ay taku ay naetatapi kan chakayu.”‡

6

Nan Mangicharuman As Nan Ib-a Ay Omaafurot

¹ Mu wachay usa kan chakayu ay mangicharum as nan pachongyu ay omaafurot, ay achi kayu mafiain ay nan mangelong as nan kasuyu at huwis ay achi omaafurot? Kun at met koma nan tatakun Apo Dios nan mangelong as nan kasuyu!

² Ay achiyu poros ammu ay nan tatakun Apo Dios nan mangokómtu as nan tatau asna's luta?

---

‡ 5:12-13 Deut. 13:5; 17:7; 19:19; 22:21, 24; 24:7

Mu hiyasa, ay kunyu achi maenongnong chi achi chagsun ay kasu?*

³ Ay kunyu achi ammu ay chitakuntu nan mangokóm as nan angheles? Mu hiyasa, ay achi takú kaskasin kafiaelan ay mangelongnong as nan maepangkep as nan chiyuycha fianag as nan nauy ay fiyag?

⁴ Mu maepangkep ngarud as assessa ay kasu, anuy nan chiyuycha achi ifilang nan iglesia as marispitu nan mangelongnong?

⁵ Nunsidla ay kafiafiain sa! Ay kun paat maid masilib kan chakayu ay mangaligu as kasuyu as nan pachongyu ay omaafurot?

⁶ Ngem kunyu at met icharum chi ifiayu as nan sangwanan nan chiyuycha achi omaafurot ta chicha nan mangelongnong as nan kasuyu!

⁷ Nan munchichinnarumanyu at epailana ay chakus kayu at naamis. Ay achi un-unuyna ay iliwasyu nan chacha ekamkaman ay achi nalintig kan chakayu? Ay achi un-unuyna ay masator kayu? Un-unuyna a!

⁸ Ngem kun at nan chayu at-atun at chakayu mismu nan mangelokaman as achi nalintig ya satorunyuy tatau, uray pay nan mismu ay ib-ayu ay omaafurot.

⁹ Ay achiyu ammu ay achi maetapi nan mangelokaman as mangotettet henan muntorayan Apo Dios? Achi kayu munpappaallilaw. Nan chiyuycha mangepappapas as assi ay lachok, munchaychayaw as didiosen, umiwet, bakla winnu tumboy,

---

* **6:2** Dan. 7:22; Mat. 19:28; Luc. 22:28-30

¹⁰ mangaakiw, naaakum, futtang, omekakkakali winnu popomros at achicha poros maetapi henan muntorayan Apo Dios.

¹¹ Ad kasin at assesesa nan en-enat nan tapina kan chakayu. Ngem ad wani at nacharosanan kayu as nan fiasfiasoryu, nunfialin kayu as nasantowan ay tatakon Apo Dios, ya naifilang kayu as nalintig as nan mangiilana. Am-in chaná ay naekaman at kiapú as nan nakius-usaanyu kan Apo Jesu Cristo ya kiapú as nan pannakafialin nan Espiriton Apo Dios takú.

Nan Mangosaran Takú As Nan Achor Takú As Nan Kaichayawan Apo Dios

(Rom. 14:13-23; 1 Co. 8:7-13; 10:23-30)

¹² Wacha nan mangali, “Am-in ay atok at maparufusanak.” Tit-iwa sa, ngem nan am-in at achi makafiachang. Uray kanak un maparufusanak ay mangekaman as nan am-in ay laychok, achek challu atun chi. Tay ha-un at achiyak munpaetoray as nan laylaychok.†

¹³ Wacha us nan mangali, “Nan makan at para as nan putu, ya nan putu at para as nan makan.” Tit-iwa sa, ngem as tapen chi urkiw, maichuntu Apo Dios chasa ay chuwa. Nan kaosaran nan achor at fiakun as nan mangepapasan as assi ay lachok, ngem kun at as nan munserfiyan kan Apo Jesus, ya hi Apo Jesus at aywanana nan achor.

¹⁴ Hi Apo Dios ay nangtaku kan Apo Jesus manipud as nan utúy at hiya us nan mangtaku kan chitaku babaen as nan pannakafialina.

---

† 6:12 1 Co. 10:23

¹⁵ Ay achiyu ammu ay naifilang takú ay omaafurot as parten nan achor Cristo? Ammuyu met. Ay mafialin ngarud ay etapi takú nan parten nan achor Cristo as nan usa ay fiafiai ay mangepab-pafiyad as achorna? Achi a!

¹⁶ Ay achiyu ammu ay nan laraki ay makissuy as nan assesa ay fiafiai at munfialincha as usa ay achor? Tay kaman as nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana, “Nan chuwa at munfialincha as usa.”[‡]

¹⁷ Ngem nan maetapi kan Apo Jesus at makius-usa nan espirituna as nan espiriton Jesus.

¹⁸ Achiyu poros epapas nan assi ay lachok. Nan am-in ay tapina ay fiasfiasor at fiakun nan achor nan chachaeluncha. Ngem nan taku ay mangepapas as assi ay lachok at chachaeluna nan mismu ay achorna.

¹⁹ Ay kunyu achi ammu ay nan achoryu at magyanan nan Espiritu Santo ay wacha at kan chakayu ay inchat Apo Dios? Fiakun chakayu nan nakin kuwa as nan achoryu ngem hi Apo Dios,

²⁰ tay nangina nan namrak Apo Dios kan chakayu ta munfialin kayu as tatakuna. Isunga osarunyu nan achoryu ay munchayaw kan hiya.

7

Nan Sarudsud Maepangkep As Pannakeasawa

¹ Ad wani, nauy nan songfiatku as nan sarudsudyu as nan suratyu:

[‡] **6:16** Gen. 2:24; Efe. 5:31

Un-unuyna mu achi makissuy nan usa ay laraki as nan usa ay fiafiai.*

² Ngem kiapú ta ongor nan tatau ay cha mangepapas as assi ay lachok, un-unuyna ay tunggal laraki ya fiafiai at waschi un wachay mismu ay asawana.

³ Nan naasaw-an ay laraki at masapor atuna nan libfenguna kan asawana. Kaman us as nan naasaw-an ay fiafiai at masapor atuna nan libfenguna kan asawana ta mapnekcha ay chuwa.

⁴ Tay nan naasaw-an ay fiafiai at fiakun hiya yangkiay nan nakin kuwa as nan mismu ay achorna, ngem kuwan us asawana. Kaman us as nan naasaw-an ay laraki at fiakun hiya yangkiay nan nakin kuwa as nan mismu ay achorna, ngem kuwan us asawana.

⁵ Achi kayu mun-en-ennachi as achoryu, omangkiay mu munturag kayu ay achi kayu munchor-ag ay massuy as kaat ay urkiw ta panagkararag nan epapasnekyu. Kun pay marpas, munchor-ag kayu kasin ta achi kayu masulisug kan Satanas kiapú as nan lachokyu ay achiyu maetporan.

⁶ Ifiakiak na ta maammuwanyu ay eparufusku, ngem fiakun filin.

⁷ Nan laychok at kafiaelan koma nan am-in ay tatau ay achi omasawa ay kaman kan ha-un. Ngem uray mu hiyasa, achi mapapchong nan kafiaelan ay inchat Apo Dios as nan tunggal usa kan chitaku.

---

* **7:1** Winnu, “Un-unuyna mu achi omasawa nan laraki.”

⁸ Ad wani, chakayu ay maid asawana ya chakayu ay ellakas, kanak un un-unuyna ay ituruyyu ay achi omasawa ay kaman kan ha-un.

⁹ Ngem mu achi kayu makaetpor as lachokyu, omasawa kayu ud-ay, tay un-unuyna ay omasawa kayu mu nan iliwasyu nan achiyu mangpennekan as kenarachokyu.

¹⁰ Kun pay kan chakayu ay naasaw-an, nauy nan ifiakiak kan chakayu ay fiakunku filin, ngem kun at filin Apo Jesus: Masapor achi iyichang nan fiafiai hi asawana.†

¹¹ Ngem mu iyichangna hiya, masapor achi omasawa as tukún, mu achi kay at maketepon kan asawana. Kun pay nan laraki, masapor achina us iyichang hi asawana.

¹² As nan tapina, ha-un (o, ha-un, fiakun hi Apo Jesus) nan mangifiakia as na: Nan omaafurot ay laraki ay nangasawa as achi omaafurot, mu iyafud nan asawana ay mangituruy ay maketepon kan hiya, masapor achi iyichang nan laraki hi asawana.

¹³ Assesa us as nan omaafurot ay fiafiai ay nakeasawa as nan achi omaafurot, mu iyafud nan asawana ay mangituruy ay mangetepon kan hiya, masapor achi iyichang nan fiafiai hi asawana.

¹⁴ Tay nan naasaw-an ay laraki ay fiakun pay laing omaafurot at maifilang us as kuwan Apo Dios babaen as nan asawana ay omaafurot. Assesa us as nan naasaw-an ay fiafiai ay achi omaafurot ay nan asawana at omaafurot. Mu achi tit-iwa na, maifilang nan an-akcha as an-ak chi

---

† **7:10** Mat. 5:31-32; 19:3-9; Mar. 10:2-12; Luc. 16:18

maid pammatina. Ngem nan kenatit-iwana at maifilangcha us as kuwan Apo Dios.

¹⁵ Ngem mu laychun nan achi omaafurot ay makiichang hiya kan asawana ay omaafurot, maeparufus sa. Mu hiyasa, mawayawayaan nan omaafurot ay asawa uray laraki winnu fiafiai as nan sikud ay karina. Uray mu hiyasa, enayakian Apo Dios chitaku ta mawad-an takú as natalna ay fiyag.

¹⁶ Tay he-a naasaw-an ay fiafiai winnu laraki ay omaafurot at achim ammu mu he-a ay nan mangepaafurottu kan asawam ta maesarakan.

Nan Kumukutukian As Nan Kasasaad

¹⁷ Waschi un masapor kumukutug as nan kasasaad ay enkeddeng Apo Dios para kan hiya. O, masapor kumukutug hiya as nan kasasaadna ay nangayakian Apo Dios kan hiya. Hiyana nan ifilinku as nan am-in ay iglesia.

¹⁸ Mu chakus nasugyatan chi laraki as nan nangayakian Apo Dios kan hiya, achina masapor esaot nan kasasaadna as nasugyatan. Winnu mu chaan nasugyatan hiya, achi masapor munpasugyat.

¹⁹ Tay maid kotkotokna kan Apo Dios nan nasugyatan winnu nan chaan. Ngem nan amud at nan manongtongparan as nan filfilin Apo Dios.

²⁰ Isunga waschi un masapor kumukutug as nan kasasaadna ay nangayakian Apo Dios kan hiya.

²¹ Ay mafiabfiaorka as nan nangayakian Apo Dios kan he-a? Uray ud-ay. Ngem mu wachay chansam ay mawayawayaan, osarum sa.

²² Tay mu mafiabfiaorka as nan naayakianam ay maetapi kan Apo Jesus, nunfialinka as naway-awayaan as nan pannakafialin chi fiasor ta munserfika kan hiya. Assesa us ay mu fiakunka mafiabfiaor as nan nangayakian chaká kan Apo Dios, nunfialinka as kaman mafiabfiaor ay munserfi kan Cristo.

²³ Nangina nan namrak Apo Dios kan chakayu ta munfialin kayu as tatakuna. Isunga achiyu eparparufus ay munfialin kayu as fiabfiaarun chi taku.

²⁴ Iib-ak, ifiakiak kasin kan chakayu ay waschi un kumukutug ay makekadkadwa kan Apo Dios, ya kumukutug hiya as nan sikud ay kasasaadna as nan nangayakian Apo Dios kan hiya.

Nan Chiyuycha Maid Asawana Ya Nan Chiyuycha Ellakas

²⁵ Ad wani, mu maepangkep as nan maid asawana, maid ifilinku ay nurpu kan Apo Jesus. Ngem ifiakiak nan wacha as numnumku, tay kiapú as nan sug-angna kan ha-un, nunfialinak as mafialinyu ay talekun.

²⁶ Kiapú as nan liglikiat ay cha om-ommat ad wani, as nan munnunumnumku at un-unuyna mu kun kayu kumukutug as nan kasasaadyu.

²⁷ He-a ay laraki, ay wachay asawam? Mu wacha, achim iyichang. Ay maid asawam? Mu maid, achika mun-anap.

²⁸ Ngem mu omasawaka, fiakun fiasor chi, ya mu omasawa nan fiafiai, fiakun fiasor chi. Ngem ifiakiak ay un-unuyna mu achi kayu omasawa, tay achek laychun ay lak-amunyuntu nan liglikiat nan chiyuycha naasaw-an.

²⁹ Iib-ak, nan laychok ay kanan at akét yangkiay nan timpu ay nayagyag as nan omaliyantu Cristo. Isunga munlapu ad wani, nan chiyuycha naasaw-an at fiakun man paat nan as-awacha nan mangepapakud as nan munserfiyancha kan Apo Dios.

³⁰ As nan chiyuycha mun-ag-akor ya chiyuycha munlagragsak at fiakun koma nan ag-akor ya lagragsakcha nan mangepakinak as nan munserfiyancha kan Apo Dios. Assesa us as nan chiyuycha cha lomaklaku at fiakun koma nan lenakwancha nan mangepapakud as nan munserfiyancha kan Apo Dios.

³¹ As nan chiyuycha cha mangos-osar as nan wacha asna's luta at fiakun koma chatona nan kanayon ay nunumnumuncha. Tay nan panagfiyag ad wani asna's luta at achi kumukutug.

³² Laychok ay maid munchanakianyu. Nan laraki ay maid asawana at mafialin ay nunumnumuna nan maepangkep as nan atuna ay munserfi ya mangepalaylayad as nan Apo.

³³ Ngem nan wachay asawana at nunumnumuna nan maepangkep as nan fiyagcha ay hen-asawa asna's luta ya as nan atuna ay mangepalaylayad kan asawana.

³⁴ Kun makukudwa nan numnumna. Assesa us as nan maid asawana ay en-ena‡ winnu fiarasang. Nunumnumuna nan atuna ay munserfi as nan Apo. Tay nan pangkepna at nasantowan hiya as nan achorna ya numnumna. Ngem nan fiafiai ay wachay asawana at nunumnumuna nan maepangkep as nan fiyagcha ay hen-asawa asna's

---

‡ 7:34 Winnu ellakas

luta ya maepangkep as nan mangepalaylaychana kan asawana.

³⁵ Ifiakiak na para as nan omammayanyu. Achek epawa ay omasawa kayu. Ngem kun at nan laychok yangkiay at nalintig ya ustu nan fiyagyu, ya maid mangukudwa as nan atunyu ay munserfi as nan Apo.

³⁶ Mu numnumun nan usa ay laraki ay achi ustu nan planuna ay achi mangituruy ay mangasawa as nan fiafi ai ay chakus naetfor ay asawana, ya mu achina maetporan nan lachokna, ya mu numnumuna ay ustu ay omasawa hiya at masapor atuna nan laychuna. Fiakun fiasor chi. O, mafialincha ay mun-asawa. §

³⁷ Ngem mu achi munchuwachuwa nan laraki as nan numnumna ay achi omasawa ay maid us mangepelet kan hiya, ngem maetporana nan mismu ay laychuna, ya enkeddengna ay hiyasa nan ammay kan hiya, ustu sa as atuna.

³⁸ Isunga ammay ay omasawa, ngem am-am-ammay mu achi omasawa.

³⁹ Mu maepangkep us as nan fiafi ai ay naasawan, achi mafialin ay mawayawayaan ay kasin omasawa mu kukutug ay matataku hi asawana. Ngem mu matuy hi asawana, mawayawayaan ay kasin omasawa as nan laychuna, ngem masapor omaafurot nan asaw-una.

---

§ **7:36** Winnu, “mu numnumun nan usa ay ama ay achi ustu nan chana at-atun as nan fiarasang ay pototna, tay chaana penarufusan hiya ay omasawa, ya mu cha omen-ena nan fiarasang ay pototna ya mu numnumuna ay ustu ay omasawa hiya at masapor atuna nan laychuna. Masapor parufusana nan pototna ay omasawa. Fiakun fiasor chi.”

⁴⁰ Ngem naragragsak hiya mu kumukutug hiya as nan kasasaadna. As nan munnunumnumku at nan Espiriton Apo Dios nan nangetoróng kan ha-un.

8

Nan Makan Ay Naichaton As Nan Chiyuycha Didiosen

(Rom. 14:13-23; 1 Co. 6:12-20)

¹ Nauy nan songfiatku as nan sarudsudyu maepangkep as nan makan ay maichaton as nan chiyuycha didiosen.

Ammu takú ay chitaku am-in at wachay pan-nakaammu takú maepangkep as na. Nan pan-nakaammu, munfialinuna nan taku as napangas, ngem mu layad nan wacha kan hiya, munfialinuna hiya as makafiachang as nan pachongna ay taku.

² Nan taku ay as nan munnunumnumna at wachay ammuna, chana epaila ay maid pay laing ustu as ammuna.

³ Ngem nan taku ay manglaylayad kan Apo Dios at figfikun Apo Dios hiya as takuna.

⁴ Isunga, mu maepangkep as nan mangkakanan as nan makan ay naichaton as nan chiyuycha didiosen, ammu takú ay maid fiyag nan chiyuycha didiosen. Ammu takú met ay hi Apo Dios nan us-usa ay Dios.

⁵ Tay uray mu wachacha nan makali un dios ay wacha ad chaya winnu asna's luta, ya uray mu afurotun challu nan tataku nan nauycha dios ya apo,

⁶ ngem kan chitaku ay omaafurot, kun us-usa challu hi Apo Dios. Hiya nan Ama ay namayang as

nan am-in ay ka-ichin, ya chitaku at matakú takú ay mangchayaw kan hiya. Us-usa nan Apo ay hi Jesu Cristo. Enpafiayang Apo Dios kan hiya nan am-in ay ka-ichin, ya kiapú kan hiya, matakú takú as tatakuna.

⁷ Ngem achi pay laing ammon nan am-in ay omaafurot sa. O, wachacha nan tapina ay iib-a ay inmiingsa as solet ad kasin ay manaychayaw as nan didiosen. Isunga uray ad wani ay kuncha kay kanun nan makan ay naichaton as nan chiyuycha didiosen, nunumnumuncha ay kuwan nan chiyuycha didiosen nan hanacha makan. Kiapú ta nakapuy nan numnumcha, naleknacha ay finmasorcha as nan nanganancha as nan hana makan.

⁸ Ngem fiakun nan makan nan mangesnop kan chitaku kan Apo Dios. Achi takú us machachael kiapú as nan achi takú kanun winnu omammay kiapú as nan kanun takú.

⁹ Ngem il-ilaunyu, mu ngay nan wayawayayu nan kiapón chi fumasoran nan iib-ayu ay nakapuy pay laing chi numnumcha.

¹⁰ Tay he-a ay wachay pannakaammuna maepangkep as na, mu chaka makekan as nan templon nan didiosen, ya ilaun chaká as nan nakapuy chi numnumna, ay kun achi mapapigsa nan numnumna ay mangan?

¹¹ Isunga kiapú as nan pannakaammom, machachaeltu nan pammaten nan nauy ifiam ay nakapuy chi numnumna. Tay hi tona ay ifiam at para kan hiya us nan natuyan Cristo.

¹² Mu assid-i nan fumasoram as nan iib-ayu ya epakamanmu kan chicha nan ifilangcha as achi

ustu as nan nakapuy ay numnumcha, kan Cristo nan fumasoram.

¹³ Isunga mu nan manganak as nan naichaton as nan didiosen nan kiapón nan fumasorak as nan ifiak, achiyak poros mangmangan as nan hana naichaton.

9

Nan Chiyuycha Kalibfengan Ya Chunon Nan Apostol

(2 Co. 11:7-12; 1 Tes. 2:7-9)

¹ Ay kunak achi nawayawayaan aypachong nan am-in ay omaafurot kan Cristo? Ay kunak fiakun usa ay apostol? Ay kunku chaan inila hi Jesus ay Apo takú? Ay kun fiakun chakayu nan nunfi-anakian nan nunserserfiyak as nan Apo? Chakyu met!

² Mu nan tapina at achiyak ifilang as apostol, siguradu ay chakayu at ifilangak. Tay nan enmafurotanyu kan Apo Jesus at hiyana nan mangepaneknek ay usaak ay apostol.

³ Nan songfiatku as nan chiyuycha mangmang-sot kan ha-un at hiyana:

⁴ Ay maid kalibfengak ay mapakan kiapú's nan chunok as usa ay apostol? Wacha met!

⁵ Mu wachay asawak ay omaafurot, ay maid kalibfengak ay mangetaktakin as nan munfiabfi-aatak ay kaman as nan cha at-atun nan tapina ay apostoles, nan susnúd Jesus ya kaman kan Pedro?

⁶ Ay chakami yangkiay kan Bernabe nan mas-apor ay munchunu as pagfiyagmi?

⁷ Ay wachay sorchachu ay hiya mismu nan munkiastos as pagfiyagna? Ay wachay mannaron

ay fiakuna libfeng ay mangan as nan mismu ay fungan nan murana? Winnu ay wachay munpas-pastor as karnero ay fiakuna libfeng ay mangosar as nan kiatas nan mismu ay karnerona? Maid!

⁸ Fiakun nurpu as numnum chi taku nan nauy-cha ay infiagfiakiak, tay assena us challu nan wacha as nan Lintig Moises.

⁹ Tay wacha nan naisurat as nan Lintig Moises ay kanana, “Achim fudfuchan nan tapak nan fiaka mu cha mun-elek.”* Ay nan fiaka nan nunun-numun Apo Dios as nan nangepasuratana's na? Fiakun!

¹⁰ Ngem kun at siguradu ay para kan chitaku nan nauy naisurat as nan Kalen Apo Dios. Tay nan uy makearachu winnu makeani at wacha nan namnamauncha ay kudwacha as nan maani.

¹¹ Mu chakami nan nangekaskasaba kan chakayu as nan Ammay ay Chamag ay maepachong as nan nangetanmanmi as nan naespirituwan ay fokel kan chakayu, ay kun nalikiat as solet para kan chakayu mu munnamnama kami as kasaporanmi kan chakayu?

¹² Mu wachay kalibfengan nan tapina ay kunchaw as fiachangyu, ay kun achi kaskasin kan chakami?

Uray mu hiyasa, chaanmi enosar nan nauy kalibfenganmi. Ngem kunmi at eta-un chi am-in ay likiat ta achi mapas-iw nan maekasabaan nan Ammay ay Chamag maepangkep kan Cristo.

¹³ Ay achiyu ammu ay nan chiyuycha munchunchunu as nan Templo at maettancha as

---

* **9:9** Deut. 25:4; 1 Tim. 5:18

kanuncha? Ay achiyu us ammu ay nan chiyuycha cha mun-ichatchaton as nan altar at wacha nan kudwacha as nan chiyuycha naichaton? Ammuyu met!

¹⁴ Assesa us ay infilin nan Apo ay nan chiyuycha mangelkaskasaba as nan Ammay ay Chamag at murpu koma as nan nauy chunucha nan pagfiyagcha.

¹⁵ Ngem ha-un at chaanku poros enos-osar chaná ay kalibfengan, winnu achek cha isurat na ta ichatyu nan pagfiyagku. Un-unuyna ay matuyak as chukiaangku mu nan wachay mangaan as nan kalibfengak ay mangepangas ay achiyak cha malaglagfuwan ay mun-ekasaba.

¹⁶ Tay as nan mangelkaskasabaak as nan Ammay ay Chamag, maid kalibfengak ay munpangas, tay enkeddeng Apo Dios ay libfengku sa. Kasusug-angak mu achek ekasaba nan Ammay ay Chamag!

¹⁷ Mu laychok mismu ay mangelkasaba as nan Ammay ay Chamag, wachay kalibfengak ay malagfuwan. Ngem kiapú ta fiakun ha-un nan namili as nan chunu ay entalek Apo Dios kan ha-un, masapor atok sa.

¹⁸ Anan gun-gunak ngarud? Maid tukún mu achi yangkiay nan lagsakku ay mangelkaskasaba as nan Ammay ay Chamag ay achi fiayachan nan munchungor uray mu wachay kalibfengak koma ay chumawat as pagfiyagku.

¹⁹ Tay uray mu nawayawayaanak ay maid mamabfiaor kan ha-un, nunfialinok challu nan achorku as mafiabfiaor as nan am-in ay tataku ta omong-ongor nan awisok ay omafurot.

²⁰ Mu maetapiyak as nan chiyuycha Judio, unuchok nan iniili ay ukialicha ta awisok chicha ay omafurot kan Cristo. As nan tapina ay mangunud as nan Lintig Moises, komamanak as nan usa ay naepatoray as nan Lintig (uray achiyak etorayan as nan Lintig) ta maawischa.

²¹ Assesa us as nan maetapiyak as nan chiyuycha Gentil ay achi mangunud as nan lintig nan Judio. Unuchok nan iniili ay ukialen nan chiyuycha Gentil ta awisok chicha. Achi laychun tosa'y kanan un aчек afurotun nan lintig Apo Dios. Ngem nan kenatit-iwana at afurotok met nan lintig Cristo.

²² As nan kawad-ak as nan chiyuycha nakapuy nan pammatica, iyunudku nan ukialek kan chicha ta awisok chicha ay omafurot ay ustus. O, iyunudku nan ukialek as nan am-in ay tataku ta uray ngachana ay pamuspusan at wachachay maesarikan kan chicha.

²³ Atok am-in chaná ta maekasaba nan Ammay ay Chamag. Mu hiyasa, maeranuchak as nan chiyuycha bendisyon ay ichat Apo Dios kiapú as nan Ammay ay Chamag.

²⁴ Ammuyu met ay uray mu ongor nan maketenagtag, us-usa challu nan mangafiak ay magungunaan. Isunga chakayu us at tomagtag kayu ta maawatyu nan gun-guna ay ichat Apo Dios.

²⁵ Am-in ay makeab-abfiak at paingsauncha as solet nan achorcha ay mun-etpor ta maawatcha nan korona ay mapapug ay gun-gunacha.† Ngem

---

† 9:25 Nan gun-gunacha as nan hiyachi ay timpu at hiyana nan naraka ay makling ay forong ay korona.

kun pay chitaku, maawat takú nan gun-guna ay mawawacha in-inkiana.

²⁶ Isunga mu ha-un, maepachongak as nan makeab-abfiak as tennagtakian ay munchachakpos as nan mumpatingkiaan. Maepachongak us as nan fumufuksing ay achi maek-eksaw nan sudpakuna.

²⁷ O, maepachongak as nan fumufuksing ay mangepaingsa as nan chiyuycha sudpak ya mangetpor as nan chiyuycha laylaychok ta as nan marpasak ay mun-ekasaba as nan tapina, achiyak maifilang ay achi maekari ay mang-awat as nan gun-gunana.

10

Nan Tukun Maepangkep As Didiosen

¹ Iib-ak, laychok ay numnumunyu nan enomat as nan kaap-uwan takú ay nangunud kan Moises. Am-incha at nanarancha babaen as nan panang-aywana ya nangepanguwan nan lifuu ay inchat Apo Dios kan chicha, ya nanarancha ay kinumchang as nan kiawan nan Munchachara ay Fiayfiay.*

² As nan nanglenongan nan lifuu kan chicha ya as nan nanarananCHA henan fiayfiay, kamanCHA am-in nafunyakian ay nakius-usa kan Moises, tay finigfigcha hiya as mangepangpanguru kan chicha.

³ NangnanganCHA am-in as nan makan ay inchat Apo Dios,†

---

* **10:1** Exo. 14:15-31 † **10:3** Exo. 16:1-31

⁴ ya inmig-ikopcha am-in as nan chanum ay enpafoknagna as nan fiatu. Nan maepachongan nan chiyuy fiatu at hi Cristo, tay hiya nan nangadkadwa kan chicha ay nangid-ichat as kasaporancha.‡

⁵ Ngem uray mu hiyasa, chaan nalaylaychan hi Apo Dios as nan kaongoran kan chicha. Hiyana nan kiapúna ay natuycha ay kun naiwaklet henan disyerto.

⁶ Am-in chaná at kafiag-anan takú ta achi takú mun-ongós as mangotettet ay kaman as nan enenatcha.

⁷ Achi takú chaychayawun chi didiosen ay kaman as nan en-enat nan tapina kan chicha. Tay wacha nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana, “Tenmikor nan tatau ay mangan ya umikop. Angkiay ya nunligwatcha ay munsasara as kaiisiw ay mangichayaw as nan didiosen.”§

⁸ Achi takú epapas chi assi ay lachok ay kaman as nan en-enat nan tapina kan chicha. Nan nuntongparan nan hana at as nan hin-urkiw natuy nan chuwan puru ya turu'y lifu kan chicha.*

⁹ Achi takú chischistingun nan Apo ay kaman as nan en-enat nan tapina kan chicha. Nan nuntongparan nan hana at natuycha babaen as nan chiyuycha urug.†

¹⁰ Achi takú munlili kan hiya ay kaman as nan enat nan tapina kan chicha. Nan nuntongparan nan hana at napatuycha babaen as nan anghel ay infiaor Apo Dios.‡

---

‡ **10:4** Exo. 17:1-7   § **10:7** Exo. 32:1-6   * **10:8** Num. 25:1-9

† **10:9** Num. 21:4-7; Sal. 78:18   ‡ **10:10** Exo. 12:23; Num. 16:41-50

¹¹ Am-in chaná at enommat kan chicha as mafiag-anan nan tapina, ya naisuratcha as mun-acharan takú ay matataku as nan kiayud anongos ay timpu.

¹² Isunga mu kananyu un kunug nan pam-matiyu, masapor il-ilaunyu, tay anaka ya kaman kayu munkatutu-ug ay fumasor.

¹³ Nan sulisug ay omali kan chakayu at kiakian-gay chi ay omali as nan tataku. Ngem matalek hi Apo Dios, ya achina eparufus ay masulisug kayu as nan kafiaelanyu ay eta-un. Ngem mu masulisukian kayu, ichatna nan atunyu ay makalisi ta kafiaelanyu ay mun-eta-un. §

¹⁴ Isunga chakayu ay laylaychok, achi kayu poros munchaychayaw as nan chiyuycha didiosen.

¹⁵ Chakayu ay masilib at kan chakayu nan munkaliyak. Isunga numnumunyu pay mu titiwa winnu achi nan nauy ifiakiak.

¹⁶ Nan mangikopan takú as nan unus chi ubas as nan panagyaman takú kan Apo Dios at hiyana nan mangepaila as nan makeranuchan takú as nan enmayasan nan charan Cristo. Nan manganan takú as nan naputput-ing ay tenapay at hiyana nan mangepaila as nan maketapiyan takú kan hiya as nan natuyana.

¹⁷ Kiapú ta us-usa nan tenapay, uray mu ongor takú at kaman takú us-usa, tay mangan takú as nan us-usa ay tenapay.

¹⁸ Numnumunyu nan chiyuycha kianak Israel. Nan chiyuycha mangan as nan naichaton kan Apo

---

§ **10:13** Heb. 2:18; 4:15; San. 1:13-14

Dios at makichaychayawcha us as nan chiyuycha munserserfi as nan altar.

¹⁹ Ay nan laychok ay kanan at wachay kotok nan didiosen winnu nan chaton ay para kan chicha?

²⁰ Fiakun. Nan laychok ay kanan at hiyana: nan naichaton as nan chiyuycha didiosen at as nan chiyuycha anennet nan naichatonancha, fiakun kan Apo Dios. Achek laychun ay maketapi kayu as nan chiyuycha anennet.

²¹ Achi kayu mafialin ay umikop ya mangan as nan mangnumnuman takú as nan natuyan nan Apo, angkiay umikop ya mangan kayu as nan naichaton as nan chiyuycha anennet.

²² Ay laychun takú kayong ay paaposun nan Apo? Ay kanan takú un mafifikas takú mu hiya?

²³ Wacha nan mangali, “Am-in ay fianag at maparufusan takú ay mangekaman.” Tit-iwa sa, ngem nan am-in at achi makafiachang, ya achicha us mapapigsa nan pammaten nan iib-a takú.

²⁴ Achi koma waschi un nan mismu ay omamayana nan nunumnumuna, ngem kun at nan omammayan nan ib-ana.

²⁵ Mafialinyu ay ischa chi kumpurmi ay karni ay malakwan as nan mun-el-elakwan ay achiyu epoppoot mu naichaton as nan didiosen kiapú ta malilifok nan numnumyu.

²⁶ Tay wacha nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana,

“Nan luta ya nan am-in ay wacha as na at kuwan Apo Dios.”*

---

* **10:26** Sal. 24:1; 89:11

²⁷ Mu ayakian chakayu as nan achi omaafurot ay uy makekan ya laychunyu ay umuy, kanunyu nan kumpurmi ay esangucha kan chakayu. Achiyu epoppoot mu naichaton as nan chiyuycha didiosen kiapú ta malilifok nan numnumyu.

²⁸ Ngem mu wachay makekan ay mangifiakia kan chakayu, “Naichaton pay sa,” achiyu kanun sa kiapú as nan omammayana ya achi malilifokanan nan numnumna.

²⁹ Nan laychok ay kanan at numnum nan taku ay nangifiakia as nan hana, fiakunyu numnum.

Wacha pay nan mangali, “Nawayawayaanak met ay mangekaman as nan laychok. Adchi pay laing t'uyak pas-iwun as nan nalilifok ay numnum nan tapina?

³⁰ Mu munyamanak kan Apo Dios para as nan kanok, adchi t'uyak uy ostun maepangkep as nan chiyuy makan ay nunyamanak?”

³¹ Isunga uray mangan kayu winnu umikop kayu winnu uray ngachana ay atunyu at atunyu koma para as nan pakaichaychayawan Apo Dios.

³² Achiyu atun nan uray ngachana ay kiapón chi maesakiawan nan chiyuycha Judio winnu chiyuycha Griego winnu nan iglesian Apo Dios.

³³ Turachunak as nan mangepapatiyak ay mangepalaylayad as nan am-in ay tataku as nan am-in ay atok. Tay fiakun nan omammayak nan nunumnumok, ngem nan omammayan chi kaongoran ta ongor nan maesarakan.

11

¹ Turachunak ngarud kaman as nan manurachak kan Cristo.

*Nan Atun Nan Fianafiai As Nan Munchayawan-
cha*

² Ichayawku chakayu, tay nunumnumunak as nan am-in ay chayu at-atun ya tay chayu un-unuchun nan chiyuycha sursuru ay insurok us kan chakayu.

³ Ngem nauy pay nan laychok ay maawatanyu. Nan apon nan tunggal laraki at hi Cristo. Nan apon nan fiafiai at nan laraki, ya nan apon Cristo at hi Apo Dios.

⁴ Isunga uray ngachana ay laraki ay munkararag winnu mangifiakia as nan enpakaammon Apo Dios kan hiya as nan maamonganyu ay munchaychayaw at masapor achi mundalongdong. Tay mu atuna, ifiafiaina nan Apona ay hi Cristo.

⁵ Ngem uray ngachana ay fiafiai ay munkararag winnu mangifiakia as nan enpakaammon Apo Dios kan hiya as nan maamonganyu ay munchaychayaw at masapor mundadalongdong. Tay mu achina atun, ifiafiaina nan pannakauruna ay hi asawana. Maepachong hiya as nan fiafiai ay naapollokan.

⁶ Mu achi mundalongdong nan fiafiai, un-unuyna ay munpapukis ay kaman as nan fook chi laraki. Ngem kiapú ta kafiafiain ay munpapukis winnu munpaapollok nan fiafiai, mundalongdong koma hiya.

⁷ Achi ud-ay mundalongdong nan laraki kiapú ta hiya nan kail-an nan ilan ya kaichayawan Apo Dios. Ngem kun pay nan fiafiai at hiya nan kail-an nan kaichayawan nan laraki.

⁸ Tay nan laraki at chaan nafiayang ay nurpu as nan fiafiai, ngem kun at nan fiafiai nan nurpu as nan laraki.*

⁹ Assesa us ay nan laraki at chaan nafiayang para as nan fiafiai, ngem kun at nafiayang nan fiafiai para as nan laraki.†

¹⁰ Hiyana nan kiapúna ay masapor mundalongdong nan fiafiai ta epailana ay munpaetoray hiya as nan laraki, tay uray nan angheles at iilauncha.‡

¹¹ Uray mu assesa, as nan nakius-usaan takú kan Apo Jesus, nan fiafiai at achina mafialin ay kanan un achina masapor nan laraki. Kaman us as nan laraki at achina mafialin ay kanan un achina masapor nan fiafiai.§

¹² Tay uray nurpu nan enmona ay fiafiai as nan laraki, nunlapu as nan hiyachi, nan laraki at maiyanak as nan fiafiai. Uray mu hiyasa, am-in ay wacha at nurpucha kan Apo Dios.

¹³ Numnumunyu mismu, ay ustu mu achi mundalongdong nan fiafiai as nan munkararakiana kan Apo Dios as nan maamonganyu ay munchaychayaw?*

¹⁴ Ay achi naisisikud ay naisuru kan chitaku ay kafiafiain nan laraki mu an-anchu nan fookna?

¹⁵ Ngem nan fiafiai ay an-anchuy fookna at hiyasa nan kaichayawana, tay inchat Apo Dios sa kan hiya ay kaman hiyasa nan dalongdongna.

¹⁶ Mu wacha nan makesosek maepangkep as na, nan ifiakiak yangkiay kan hiya at achimi figfikun chi tukún ay iniili ay ukiali as nan maam-

---

* **11:8** Gen. 2:22 † **11:9** Gen. 2:18 ‡ **11:10** Isa. 6:2-3; Ezek. 1:11

§ **11:11** Efe. 5:21-33 * **11:13** 1 Co. 14:34

amonganmi ay munchaychayaw. Hiyana us challu nan un-unuchun nan chiyuycha iglesian Apo Dios.

Nan Manganan Ay Mangnumnumnan As Nan Natuyan Cristo

¹⁷ Mu maepangkep as nan nauycha tapina ay filfilin ay ifiakiak, achek chayawun chakayu. Tay as nan maam-amonganyu ay munchaychayaw kan Apo Dios, nan muntongparana at para as nan momangisiwanyu, fiakun para as nan omam-mayanyu.

¹⁸ Nan omona at as nan maamonganyu, nachamagku ay makukudwa kayu kanu. O, kiayudku afurotun,

¹⁹ tay masapor challu makudkudwa kayu ta mailantu ay ustu mu ngachana kan chakayu nan tit-iwa ay aprobaran Apo Dios.

²⁰ As nan maamonganyu ay mangan as nan mangnumnummanyu as nan natuyan Jesus, fiakun hiyasa nan nunumnumnyu.

²¹ Tay as nan mangananyu, waschi un chana kanun nan mismu ay sangatna ay achina sad-un nan pachongna ay omaafurot. Isunga wachachay munchukiaang ya wachachay mafutang.

²² Ilurugtokyu! Ay kun maid afongyu as mangananyu ya umikopanyu? Ay elalayusanyu nan chiyuycha omaafurot kan Apo Dios ya ifiafiainyu nan pachongyu ay pugli? Ngachana nan namna-maanyu ay maifiakiak maepangkep as nan hana chayu at-atun? Ay ichayawku chakayu? Achi!

²³ Tay nan sursuru ay naawatku kan Apo Jesus ay chak isursuru kan chakayu at hiyana: As nan

lafi ay naesepsepan Apo Jesus, enarana nan tenapay.

²⁴ Kun pay narpas ay nunyaman kan Apo Dios, pinutput-ingna, ya kanana, *“Hiyana nan achorku para kan chakayu. Atunyu na as mangnumnumnumanyu kan ha-un.”*[†]

²⁵ Assid-i us ay as nan narpasancha ay nangan, enarana nan tasa, ya kanana, *“Nan nauy naetataasa at hiyana nan fiarú ay nakiturakian Apo Dios as nan tataku ay paneknekan nan charak. Kunyu kay ikopun na, atunyu na as mangnumnumnumanyu kan ha-un.”*

²⁶ Tay kunyu kay kanun nan nauy tenapay ya ikopun nan nauy naetataasa, chayu epakpakaammu nan natuyan nan Apo inkiana as nan kasina omaliyan.

²⁷ Isunga mu ngachana nan mangan as nan tenapay winnu umikop as nan tasan nan Apo as nan achi ustu ay panangchayaw at fumasor as nan Apo, tay elalayusana nan achor ya charan Apo Jesus.

²⁸ Masapor waschi un numnumuna ay ustu mu ustu nan pangkepna sakbay mangan as nan tenapay ya umikop as nan naetataasa.

²⁹ Tay uray ngachana ay mangan as nan tenapay ya umikop as nan naetataasa ay achi mamigfig ay ustu as nan laychun ay kanan nan achor Cristo at hiya mismu nan mangepachusa as achorna as nan mangedamanana as chi.

³⁰ Hiyasa nan kiapúna ay ongor kan chakayu nan nakapuy ya munsaket, ya wachacha pay nan natnatuy.

[†] **11:24** Mat. 26:26; Luc. 22:19

³¹ Ngem mu emamad takú ay mangnumnum omona as nan tit-iwa ay pangkep takú, achi chitakuntu okomún kan Apo Dios.

³² Ngem as nan mang-okomán chitaku as nan Apo, hiyasa nan madisiplinaanan takú ta achi takú maetapi ay machusa as nan achi omaafurot as nan machusaananchantu.

³³ Isunga iib-ak, mu maamong kayu ngarud ay mangan as nan mangnumnummanyu as nan natuyan nan Apo, munsisinnuud kayu.

³⁴ Mu wachay munchukiaang kan chakayu, masapor mangan hiya on-ona as afongna ta nan munfianakian nan maam-amonganyu at achi kayu machusa. Mu maepangkep as nan tapina ay laychok ay ifilin kan chakayu, ifiakiaktu as nan omaliyak hesa.

12

Nan Chiyuycha Naespirituwan Ay Kafiaelan Ay Ichat Nan Espiritu Santo (Efe. 4:1-16)

¹ Ad wani ay iib-ak, mu maepangkep as nan chiyuycha kafiaelan ay ichat nan Espiritu Santo, laychok ay maammuwanyu ay ustu.

² Ammuyu met ay as nan chaanyu enmafurotan at natingiw kayu ay munchaychayaw as nan chiyuycha didiosen ay maid fiyagcha.

³ Isunga laychok ay maammuwanyu ay nan taku ay munkarkali babaen as nan Espiritu Santo at achina kanan, “Maituchor hi Jesus!” Assesa us ay maid taku ay makafiael ay mangali, “Hi Jesus nan Apo,” omangkiay mu mawawacha nan Espiritu Santo kan hiya.

⁴ Tukutukún nan naespirituwan ay kafiaelan ay maichat kan chitaku ay omaafurot, ngem us-usa nan mangichat ay hiya nan Espiritu Santo.*

⁵ Tukutukún nan panagserfi takú, ngem us-usa ay Apo nan munserfiyan takú.

⁶ Tukutukún nan atun Apo Dios ay munchunu as nan fiyag takú, ngem us-usa ay Apo Dios nan munchunu babaen kan chitaku am-in.

⁷ Waschi un naettan as naespirituwan ay kafiaelan ay mangepaila ay wacha nan Espiritu Santo para as nan omammayan nan am-in.

⁸ As nan usa ay taku, ichat nan Espiritu Santo nan kafiaelan ay mangepakaammu as nan ke-nasilib Apo Dios. As nan usa at ichat nan hana ay Espiritu nan kafiaelan ay mangisuru as nan maepangkep kan Apo Dios.

⁹ As nan usa at ichat nan hana Espiritu challu nan napigsa ay pammati. Kun pay as nan tapina at nan kafiaelan ay mangaan as saket babaen as nan hana us-usa ay Espiritu.

¹⁰ As nan usa pay, ichat nan Espiritu Santo nan kafiaelan ay mangekaman as milagro, ya as nan tapina at kafiaelan ay mangifiakia as nan epakaammon Apo Dios. As nan tapina us at ichatna nan kafiaelan ay mangelasin mu kan Apo Dios nan nurpuwan nan naifiakia winnu nurpu as nan chiyuycha anennet. As nan tapina pay at ichat nan Espiritu Santo nan kafiaelan ay munkali as tukutukún ay kali ay epakalina, ya as nan tapina pay at ichatna nan kafiaelan ay mangelawlawag as nan hanacha tukutukún ay

---

* **12:4** Rom. 12:6-8; 1 Co. 12:28

kali.†

¹¹ Am-in chaná ay kafiaelan at nan hana us-usa ay Espiritu nan mangichat as nan tunggal taku ay maiyunud as nan laychuna.

Nan Achor Ya Nan Ongor Ay Partina

¹² Nan achor nan taku at us-usa challu, ngem ongor chi partina. Uray tukutukún chi partina, nunfialincha challu as us-usa ay achor. Assesa us as nan chiyuycha omaafurot kan Cristo.

¹³ Tay babaen as nan us-usa ay Espiritu, nafunyakian takú am-in ta munfialin takú as kaman us-usa ay achor. O, uray Judio winnu Gentil, mafiabfiar winnu fiakun at nan us-usa ay Espiritu nan naichat kan chitaku am-in.

¹⁴ Tit-iwa ay achi maammaan nan achor as kun us-usa ay parti, ngem kun at ongor ay parti.

¹⁵ Mu kanan nan suki un, “Tay fiakunak met lima, fiakunak ngarud parten nan achor.” Uray mu assena nan kanana, parten pay laing nan achor hiya.

¹⁶ Mu kanan nan inga un, “Tay fiakunak met mata, fiakunak ngarud parten nan achor.” Uray mu assesa, parten challu nan achor hiya.

¹⁷ Mu nan intiru ay achor at mata yangkiay, anan atuna ay makadngor? Mu inga yangkiay, anan atuna ay makasongsong?

¹⁸ Ngem nan kenatit-iwana at inyam-amman Apo Dios nan am-in ay parten nan achor ay maiyunud as nan laychuna.

¹⁹ Mu kun us-usa yangkiay nan partina, maid achor!

---

† **12:10** 1 Co. 12:28; 1 Jn. 4:1

²⁰ Ngem nan kenatit-iwana at uray mu ongor nan partina, kun us-usa ay achor.

²¹ Isunga achi mafialin ay kanan nan mata as nan lima winnu nan uru as nan suki, “Achek masapor he-a!”

²² Ngem uray mu hiyasa, nan chiyuycha parten nan achor ay kaman nakapkapuy mu nan tapina at kaskasin takú kasaporan.

²³ Nan chiyuycha parten nan achor ay ifilang takú as akét chi kotokcha at kaskasin takú aywanan, ya nan chiyuycha ekafiain takú at kaskasin takú fiachuwan.

²⁴ Nan chiyuycha achi maekafiain ay parten nan achor takú at achicha kasaporan nan hana ay panang-aywan. Ngem hi Apo Dios ay nangiyornos as nan am-in ay parten nan achor at enettana nan chiyuycha akét chi kotokna as ong-ongor ay kotok.

²⁵ Enatna chi ta maid maisiyan as nan intiru ay achor. Ngem kuncha at mapapchong am-in ay parti babaen as nan mun-eennaywanancha.

²⁶ Mu munsaket nan usa ay parten nan achor, munsaketcha us nan am-in ay parti, ya mu maichayaw nan usa, munlagragsakcha us am-in.

²⁷ Chakayu at kaman kayu ngarud achor Cristo, ya waschi un parten nan achorna.

²⁸ O, nan achor Cristo at nan iglesia, ya wachacha nan chinutokan Apo Dios ay mangekaman as nan pangkepna as nan iglesia. Nan omona at nan chiyuycha apostoles, nan maekadwa at nan chiyuycha mangifiakia as nan epakaammon Apo Dios, nan maekatlu at nan chiyuycha mun-isursuru as kalina. Nan tapina ay chinutokan Apo Dios at nan chiyuycha

wachay pannakafialina ay mangekamkaman as milagro, nan chiyuycha wachay pannakafialina ay mangaan as saket, nan mamadfiachang as nan makasapor, nan mangepangpanguru ya mangorornos as nan iglesia, ya nan chiyuycha munkali as tukutukún ay kali ay epakalen nan Espiritu Santo.

²⁹ Ay am-in ay tatau at apostolescha, winnu mangifiagfiakia as nan epakaammon Apo Dios? Ay am-incha at mun-isursuru as kalina? Ay am-incha at wachay pannakafialincha ay mangekaman as milagro?

³⁰ Ay am-incha at munkanancha as saket, winnu munkalicha as nan chiyuycha kali ay epakalen nan Espiritu Santo? Ay am-incha at epakaawatcha nan hana ay naifiakia? Achicha met!

³¹ Ngem kiapú ta achi mafialin ay wacha as nan tunggal usa nan am-in ay kafiaelan ay ichat Apo Dios, laraychunyu koma ay mang-awat as nan chiyuycha amud ay kafiaelan as para as nan omammayan nan am-in.

Ad wani, epailak kan chakayu nan kaammayan ay unuchunyu.

13

Nan Maepangkep As Nan Layad

¹ Uray mu makakaliyak as tukutukún ay kalen chi tatau ya angheles, ngem mu maid layadku as nan pachongku ay taku, kunak munnganak ay kaman as nan komanangkang ay kiangsa winnu maneset ay tingting.

² Uray mu wachay kafiaelak ay mangifiagfiakia as nan epakaammon Apo Dios kan ha-un, ya

ammok nan am-in ay chaan enpakpakaammon Apo Dios as nan tapina, ya maawatak nan am-in ay pannakaammu, ya napigsa nan pammatek ta mafialinku ay iyaton nan chiyuycha chuntug, ngem mu maid layadku as nan pachongku ay taku, maid kotkotokku.

³ Uray mu epakakchangku as nan chiyuycha pugli nan am-in ay kuk-uwak, ya eparufusku ay mapuoran nan achorku, ngem mu maid layadku as nan pachongku ay taku, maid challu omam-mayak.

⁴ Nan taku ay mananglayad at naanos ya manangfiachang. Achi nangappos, winnu achina ichayaw nan mismu ay achorna winnu napangas.

⁵ Narispitu, achina epelet chi laychuna winnu achi fungngat. Achina oonongun nan mangisiw ay naekaman kan hiya.

⁶ Achina munlagsakan chi mangotettet ay cha atuatun, ngem kun at nan kenatit-iwa.

⁷ O, nan taku ay mananglayad at kafiaelana nan am-in ay kasasaad, ya kanayon ay muntalek, munnamnama as nan am-in, ya eta-una us nan am-in.

⁸ Mu maepangkep as layad at achi munpatingkia. Ngem kun pay nan chiyuycha maifiakia ay epakaammon Apo Dios, nan chiyuycha kali ay epakalen nan Espiritu Santo ya nan pannakaammu at munpatingkiacha am-in.

⁹ Tay ad wani at kurang pay laing nan ammu takú, ya kurang pay nan ifiagfiakia takú ay epakaammon Apo Dios kan chitaku.

¹⁰ Ngem as nan umchanaan nan maid munkurangana, mamaidtu nan kenakurang ad wani.

¹¹ Kaman kan ha-un as nan kaongak at enoonga nan panagkarkalek ya panagnumnumnumku ya panaglaslasonku. Kunak pay naonngan, ke-naanku nan enoonga ay ukialek.

¹² Assesa kan chitaku ad wani, tay kaman takú iilaun hi Apo Dios as nan nakokorafuwan ay sarming. Ngem as tapen chi urkiw at maesakiang takú kan hiya ay mangila as nan ustu ay kail-ana. Ad wani, kurang pay laing nan pannakaammok kan hiya. Ngem as tapen chi urkiw at maidu munkurangak ay kaman as nan pannakaammon Apo Dios as solet kan ha-un.

¹³ In-inkiana ay mawawachay pammati, nam-nama ya layad. As nan nauycha ay turu, nan kaamuchan at layad.

14

Nan Tukutukún Ay Kali As Nan Munkararakian

¹ Pawadwad-unyu nan layad as nan am-in ay pangkepyu, ya laraychunyu koma ay mang-awat as nan chiyuycha kafiaelan ay ichat nan Espiritu Santo, kaskasin nan kafiaelan ay mangifiakia as nan epakaammon Apo Dios kan chakayu.

² Nan munkali as kali ay epakalen nan Espiritu Santo at fiakun as nan tatau nan chana makeap-apatán ngem kan Apo Dios, tay maid tatau as makaawat as nan chana kankanán. Ngem uray mu hiyasa, babaen as nan pannakafialin nan Espiritu Santo at ifiakiana nan naetatafun ay num-num Apo Dios.

³ Ngem nan mangifiagfiakia as nan epakaammon Apo Dios kan hiya at tatau nan chana

makeap-apatán ta papigsauna nan iglesia, fiadngana ya liwliwauna chicha as nan ligikiatcha.

⁴ Nan taku ay munkali as kali ay epakalen nan Espiritu Santo at achorna yangkiay nan fiadngana. Ngem nan mangifiagfiakia as nan epakaammon Apo Dios kan hiya at fiadngana nan intiru ay iglesia.

⁵ Laychok ay chakayu am-in at mawad-an kayu as kafiaelan ay munkali as nan chiyuycha kali ay epakalen nan Espiritu Santo. Ngem nan kaskasinku laychun at mawad-an kayu koma as kafiaelan ay mangifiagfiakia as nan epakaammon Apo Dios kan chakayu. Tay nan mangifiagfiakia as nan epakaammon Apo Dios kan hiya at ong-ongor nan kotokna mu nan munkali as nan chiyuycha kali ay epakalen nan Espiritu Santo sukúdu challu wachay mangepakaawat as nan laychuna ay kanan ta mafiadngan nan iglesia.

⁶ Iib-ak, mu omaliyak kan chakayu ay munkali as nan chiyuycha kali ay epakalen nan Espiritu Santo, ay wachay omamayanyu? Maid sukúdku epakaammu nan naepaila kan ha-un winnu nan kenasilib Apo Dios winnu nan enpakaammon Apo Dios kan ha-un, winnu sukúdku isuru nan ammok maepangkep kan hiya.

⁷ Uray nan chiyuycha maid fiyagcha ay maosar as nan musika, kaman as nan koraling winnu arpa, anan ngachanay makaelasin as nan ustu ay ayugcha mu achi ustu nan atuncha ay maepakiangos?

⁸ Assesa us ay mu achi narawag nan kiangos nan tarampet ay osarun nan sorchachu, ngachana nan munsakiana ay uy makikufiat? Maid!

⁹ Assesa us kan chakayu ay mu nan kali ay achi maawatan nan osarunyu, anan atun nan munchungor ay mangawat as nan uyyu kanan? Maid! Kun kayu at kaman cha makekarkali as nan angin.

¹⁰ Tit-iwa ay ongor nan tukutukún ay kali asna's luta, ya waschi un wacha nan laychuna ay kanan.

¹¹ Ngem mu achek ammu nan kali ay cha maifi-agfiakia, ifilangak as nan cha maketagtakiatfor kan ha-un as kaili ay achi am-ammu, ya assesa us hiya kan ha-un.

¹² Kaman us kan chakayu ay kiapú ta laraychunyu ay mawad-an as nan chiyuycha kafiaelan ay ichat nan Espiritu Santo, epapatiyu ay mangosar as nan chiyuycha kafiaelan ay mangepapigsa as nan iglesia.

¹³ Isunga nan munkali as kali ay epakalen nan Espiritu Santo at masapor munkararag ta mawad-an as kafiaelan ay mangepakaawat as nan laychuna ay kanan.

¹⁴ Tay mu munkararakiak ay mangosar as nan kali ay epakalen nan Espiritu Santo, nan espiritok nan cha munkararag, ngem nan numnumku at achi cha makifiyang.

¹⁵ Ngachana ngarud nan atok? Nan atok at munkararakiak babaen as nan espiritok ay mangosar as nan kali ay epakalen nan Espiritu Santo, ya munkararakiak us as nan kali ay ammok. Assesa us ay munkantaak babaen as nan espiritok ay mangosar as nan kali ay epakalen nan Espiritu Santo, ya munkantaak us as nan kali ay ammok.

¹⁶ Tay mu fiakun assesa, mu munkararagka

ay munyaman kan Apo Dios babaen as nan espiritom, nan iib-am ay cha munchaychayaw at achicha kanan un “Amen” as nan panagya-manmu, tay achicha met maawatan nan ifiakiam.

¹⁷ Tay uray mu ammay nan kararagmu ay munyaman kan Apo Dios, nan ifiam at achim poros mapapigsa nan pammatina.

¹⁸ Munyamanak kan Apo Dios, tay ong-ongor nan kafiaelak ay munkali as nan chiyuycha kali ay epakalen nan Espiritu Santo mu chakayu am-in.

¹⁹ Ngem as nan makeam-amongak as nan chiyuycha omaafurot at laychok ay uray kun lemlema yangkiay ay kali ay maawatan nan ifiakiak ta maisuruwan nan iib-ak mu nan ifiakiak chi liniblifuy ay tukutukún ay kali ay achek ammu.

²⁰ Iib-ak, ikinakyu nan enoonga ay panagnumnumnumyu. Mu maepangkep as nan mangotetet, munfialin kayu as kaman mutun. Ngem mu maepangkep as nan panagnumnumnumyu, munfialin kayu koma as naonngan.

²¹ Numnumunyu nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana,

“Babaen as nan tukutukún ay kali ya babaen as nan chiyuycha kaili ay achi am-ammu, munkaliyak kan chatosa ay tataku.

Ngem uray mu assid-i, achiyak challu chungrun kan chicha.”*

²² Isunga nan chiyuycha kali ay epakalen nan Espiritu Santo at sinyar ay fiakun para as nan chiyuycha omaafurot, ngem para as nan chiyuycha achi omaafurot. Kun pay nan mangifiagiakia

---

* **14:21** Isa. 28:11-12

as nan epakaammon Apo Dios at sinyar ay fiakun para as nan chiyuycha achi omaafurot, ngem para as nan chiyuycha omaafurot.

²³ Isunga mu maam-among kayu am-in ay omaafurot ya am-in kayu at munkali kayu as nan chiyuycha kali ay epakalen nan Espiritu Santo, angkiay wachachay sungkop ay achi nangammu as nan pammatiyu winnu achi omaafurot, ay kunchantu achi kanan un nunkatongok kayu? Kanan-cha a!

²⁴ Ngem mu nan am-in ay ifiakiacha nan epakaammon Apo Dios, angkiay ya wacha nan sungkop ay achi omaafurot winnu achi nangammu as nan pammatiyu, figfikunantu ay fumafiasor hiya babaen as nan am-in ay chinngorna, ya ammunantu ay maokóm hiya babaen as nan am-in ay chinngorna.

²⁵ Nan chiyuycha naetatafun ay pangkep as numnumna at maepailachantu kan hiya mismu. Nan muntongparana at munpalintumangtu ya munchayawtu hiya kan Apo Dios. Kananantu, “Tit-iwa ay wacha hi Apo Dios kan chakayu.”

Nan Muntotornosan Nan Iglesia

²⁶ Iib-ak, nauy nan laychok ay kanan: As nan maam-amonganyu ay munchayaw kan Apo Dios, waschi un esakianana nan kafiaelan ay inchat nan Espiritu Santo kan hiya. Nan usa at munkanta. Nan usa at mun-isuru as kalen Apo Dios. Nan usa at ifiakiana nan epakaammon Apo Dios kan hiya. Nan usa us at munkali as kali ay epakalen nan Espiritu Santo, ya nan usa pay at epakaawatna nan naifiakia. Am-in chaná

ay atuncha at masapor maekaman para as nan pumigsaan nan iglesia.

²⁷ Mu wachay munkali kan chakayu as kali ay epakalen nan Espiritu Santo, masapor achi somorok as chuwa inkiana turu nan munesen-nokat ay munkali. Masapor us wachay usa ay mangepakaawat as nan laychun ay kanan nan naifiakia.

²⁸ Ngem mu maid mangepakaawat, masapor ik-inakna as nan maam-amongan ta kun yangkiay as nan achorna ya kan Apo Dios nan makeapatana.

²⁹ Mu wachay mangifiagfiakia as nan epakaammon Apo Dios, chuwa winnu turu koma nan munkali. Kuncha pay ifiakia, nan tapina at masapor numnumuncha ay ustu nan laychun ay kanan nan hana cha maifiakia.

³⁰ Mu cha munkarkali nan usa, angkiay wachay epakaammon Apo Dios as nan ifiana ay nangatokor, masapor kuminak nan cha munkarkali ta maesokat nan ifiana.

³¹ Tay mafialin ay munesennokat kayu am-in ay mangifiagfiakia as nan epakaammon Apo Dios kan chakayu ta nan am-in at maisuruwancha ya mafiadngancha.

³² Nan chiyuycha mangifiagfiakia as nan epakaammon Apo Dios kan chicha at mafialincha ay etporan nan mismu ay achorcha ay munkali winnu achi.

³³ Tay hi Apo Dios at fiakun Dios nan kenamaid ornos ngem Dios nan ornos.

Kaman as nan cha maun-unud as nan am-in ay iglesia,

³⁴ nan fianafiai at masapor kumikinakcha.

Achicha maparufusan ay munkali as nan iglesia, ngem kuncha at masapor munpaetoray as nan lanaraki ay kaman as nan naisurat as nan lintig.

³⁵ Mu wachay laychuncha ay maammuwan, as afongchantu nan manarudsuchancha as nan asawacha, tay kafiafiain mu munkali nan fiafiain as nan maam-amongancha.

³⁶ Nakkuran kayu! Ay kan chakayu nan nurpuwan nan kalen Apo Dios, winnu ay kan chakayu yangkiay nan naichatan nan kalina? Fiakun met.

³⁷ Mu wachay mangali un hiya at munfiagfiakia as epakaammon Apo Dios winnu wacha kan hiyay naespirituwan ay kafiaelan, masapor figfikuna ay nan chak isursurat kan chakayu at hi Apo Jesus nan nangifilin.

³⁸ Ngem mu achina figfikun sa, achiyu us figfikun hiya.

³⁹ Isunga iib-ak, laraychunyu koma ay mangifiagfiakia as nan epakaammon Apo Dios. Achiyu epawa nan munkali as nan chiyuycha kali ay epakalen nan Espiritu Santo.

⁴⁰ Ngem am-in ay maekaman as nan maam-amonganyu at masapor ustuy naornos.

15

Nan Maepangkep As Nan Natakuwan Cristo Manipud As Nan Utúy

¹ Ad wani ay iib-ak, laychok ay epanumnum kan chakayu nan Ammay ay Chamag ay enkasabak kan chakayu ay hiyasa nan enawatyu ya kaifisaran nan kukumnukian nan pammatiyu.

² Maesarakan kayu mu iturturuyyu ay omafurot as nan nauy Ammay ay Chamag ay enkasabak kan chakayu. Ngem mu achi kayu popomkat as nan pammatiyu, maid kotkotok nan omafurotanyu.

³ Tay epakaammok kan chakayu nan nauy kaa-muchan ay enawatku: Natuy hi Cristo kiapú as nan fiasfiasor takú ay maiyunud as nan naisurat as nan Kalen Apo Dios.*

⁴ Nailufok hiya, at tenakon Apo Dios as nan maekatlu ay urkiw ay maiyunud us challu as nan naisurat as nan Kalen Apo Dios.

⁵ Angkiay ya nunpaila hiya kan Pedro, haat as nan am-in ay hinpuru ya chuwa ay apostolesna.

⁶ Kun pay narpas sa, nunpaila as nan nesorok as leman kiasot ay omaafurot ay naaamong. Kuku-tug ay matatakucha nan kaongoran, ngem natuy-cha nan tapina kan chicha.

⁷ Angkiay ya nunpaila kan Santiago. Angkiay ya nunpaila as nan am-in ay apostoles.

⁸ Nan anongos ay nunpail-ana at kan ha-un ay usa ay kaman naiyanak as nan achi ustu ay timpu mu maepangkep as nan nunfialinak as apostolna.

⁹ Tay ha-un nan kababaen as nan am-in ay apostoles. Achiyak met koma maifilang ay makali un apostolna, tay penarpalikiatku nan iglesian Apo Dios.

¹⁰ Ngem babaen as nan grasyan Apo Dios, nunfialinak as assena ay usa ay apostol, ya nan grasyana kan ha-un at wachachay nuntong-parana, tay makagkakuchak mu nan tapina ay

---

* 15:3 1 Co. 11:23; Gal. 1:12

apostoles. Uray mu hiyasa, chaanku enat chasa babaen as nan fikasku yangkiay, ngem babaen as nan grasyan Apo Dios ay wacha kan ha-un.

¹¹ Isunga uray mu ha-un winnu chicha nan mun-ekasaba, mumpachong nan ekaskasabami am-in ay hiyachi nan enafurotyu.

Nan Matakuwan Nan Omaafurot Manipud As Nan Utúy

¹² Ad wani, kiapú ta maepangkep kan Cristo ay natakú manipud as nan utúy nan chami ekaskasaba, adchi t'uy kanan nan tapina kan chakayu un achi matakú nan nunkatuy manipud as nan utúy?

¹³ Mu tit-iwa ay achi matakú nan nunkatuy manipud as nan utúy, uray us a ngarud hi Cristo at chaan natakú manipud as nan utúy.

¹⁴ O, mu chaan natakú manipud as nan utúy hi Cristo, maid kotkotok nan chami ekaskasaba ya kaman us nan pammatiyu.

¹⁵ Mu hiyasa, maepaila ay cha kami munkutkutum as nan maepangkep kan Apo Dios, tay paneknekanmi ay tenakon Apo Dios hi Cristo manipud as nan utúy. Ngem achi takuwun Apo Dios hiya mu tit-iwa ay achi matakú nan nunkatuy manipud as nan utúy.

¹⁶ Tay mu achi matakú nan nunkatuy manipud as nan utúy, uray hi Cristo at chaan us ngarud natakú manipud as nan utúy.

¹⁷ Mu chaan natakú hi Cristo manipud as nan utúy, maid kotkotok nan pammatiyu, ya kukutug ay chaan kayu napakawan as nan fiasfiasoryu.

18 Mu hiyasa, nan chiyuycha natuy ay omaafurot kan Cristo at achichantu maesarakan.

19 Mu nan fiyag takú asna's luta yangkiay nan munpapatingkiaan nan namnama takú kan Cristo, chitaku a nan kasusug-ang as solet as nan am-in ay tatakú.

20 Ngem nan kenatit-iwana at natakú challu hi Cristo manipud as nan utúy, ya hiya nan enmona ay natakú in-inkiana as nan nunkatuy ay hiyana nan mangepaila ay siguradu ay matakuntu nan chiyuycha omaafurot ay natuy.

21 Tay kiapú as nan enat nan usa ay takú ad solet ay hi Adan, matuy nan tatakú. Assesa us ay kiapú as nan enat nan usa pay ay takú ay hi Cristo, matakú nan nunkatuy manipud as nan utúy.

22 Tay am-in nan nurpu as nan kianak Adan at matuycha. Assesa us ay am-in nan nakius-usa kan Cristo at matakuchantu manipud as nan utúy.†

23 Ngem maetot-orpangtu nan matakúwan nan tunggal usa manipud as nan utúy: Hi Cristo challu nan enmona ay natakú manipud as nan utúy. Angkiay ya as nan kasina omaliyan, chitaku ay tatakuna nan somarunu ay matakú manipud as nan utúy.

24 Angkiay ya umchantu nan anongos ay timpu ay ipurangtu Cristo nan muntorayan kan Dios Ama. Atunantu na as nan marpasan nan mapapukian nan am-in ay wachay torayna, kalibfengana ya am-in ay wachay pannakafalina.

25 Tay masapor challu muntoray hi Cristo inkiana amisuna nan am-in ay mamusor kan

---

† 15:22 Rom. 5:12-21

hiya ay kamana ikiatin chicha.‡

²⁶ Nan anongos ay kafusor ay maamis at nan katuyan chi tatakú.

²⁷ Tay wacha nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana, “Am-in ay wacha at enpaetoray Apo Dios kan hiya ay kamana enpakiatin chicha.” Narawag ay nan kali ay “am-in” at achi maetapi hi Apo Dios ay munpaetoray kan Cristo, tay hi Apo Dios nan nangepaetoray as nan am-in kan hiya. §

²⁸ Kun pay maepaetoray nan am-in kan Cristo, hi Cristo mismu ay Anak Apo Dios at maepaetoraytu us kan Apo Dios ay sikud ay mangepaetoray as nan am-in kan Cristo. Hiyasa nan maekaman ta hi Apo Dios nan mangetoray as nan am-in ay wacha.

²⁹ Ad wani, anan kotok ngay nan iniili ay ukialicha ay munfunyag para as nan nunkatuy? O, mu tit-iwa ay achi matakú nan nunkatuy manipud as nan utúy, ngachana nan kiapúna ay munpafunyagcha para kan chatosa?

³⁰ Mu para kan chakami, mu achi tit-iwa nan matakúwan nan nunkatuy manipud as nan utúy, adchi t'uymi kanayon ay epostay fiyagmi?

³¹ Iib-ak, inurkiw challu ay epostak nan fiyagku ay matuy. Nan kenatit-iwan nan hana at kaman as nan panangepangasku kan chakayu kiapú as nan nakius-usaanyu kan Cristo Jesus ay Apo takú.

³² Mu maiyunud as nan panagnumnumnum chi taku, ay wachay kotok nan nangontraak as nan chiyuycha mangiingor as solet kan ha-un

---

‡ 15:25 Sal. 110:1-3; Mat. 22:44; Ara. 2:35; Heb. 1:13 § 15:27 Sal. 8:6; Heb. 2:8-9

ad Efeso ay kamanak nakepatuy as nan sanongel ay animar? Mu tit-iwa ay achi matakú nan nunkatuy manipud as nan utúy, atun takú ngarud nan kanan nan tataku un, “Mangmangan takú ya umig-ikop takú, tay as wiet at matuy takú.”*

³³ Achi kayu maar-allilaw, tay wacha nan kanan nan tataku, “Mu makekadkadwaka as nan taku ay mangisiw chi ukialina, machachael nan ammay ay ukialem.”

³⁴ Ayu, munfiangad kayu as nan sikud ay ustu ay panagnumnumnyu, ya chukkianyu nan fumasfiasoranyu. Tay nan tapina kan chakayu at achicha poros ammu hi Apo Dios. Kanak na ta mafiainan kayu.

Nan Matakúwan Nan Achor Manipud As Nan Utúy

(2 Co. 5:1-5)

³⁵ Ngem wachantuy manarudsud, “Anan atun chi natuy ay matakú manipud as nan utúy? Anan kaassenan chi achorcha?”

³⁶ Nangokngokka! Mu etanummu nan fing-i, achi tumufu sukúd matuy on-ona.

³⁷ Nan maetanum at fiakun nan mura ay chakus tinmutufu mu achi yangkiay nan fing-i ay trigo winnu tapina ay fokel.

³⁸ Ngem hi Apo Dios nan mangichat as achor nan hana fing-i ay maiyunud as nan laychuna, ya as nan tunggal fing-i at ichatna us nan maifiakiay ay achorna.

³⁹ Nan lamán nan am-in ay matatuku at achi mapapchong. Tukún nan lamán nan tataku, tukún

---

* 15:32 Isa. 22:13; 1 Co. 16:9

as nan chiyuycha animar, tukún as nan chiyuycha kossel, ya tukún as nan chiyuycha finayang henan fiayfiay.

⁴⁰ Wachachay sumilsilaw ad chaya, ya wachachay ka-ichin asna's luta. Uray mu assesa, nan kaichayawan nan wacha ad chaya at natkún as nan kaichayawan nan wacha asna's luta.

⁴¹ Nan kaichayawan nan urkiw at natkún as nan kaichayawan nan furan ya nan taraw. Uray nan chiyuycha taraw mismu at achi mapapchong chi kaichayawancha.

⁴² Assesa us as nan matakuwantu nan nunkatuy manipud as nan utúy. Nan achor takú at maepachong as nan fing-i ay maekaub ya mabrok. Nan achor ay takuwun Apo Dios manipud as nan utúy at achi mabmabrok in-inkiana.

⁴³ As nan nailubkan nan achor chi natuy at maelalayusan ya maid kafiaelana. As nan makuwan nan achor manipud as nan utúy at maichayaw ya wachay pannakafialina.

⁴⁴ As nan nailubkan nan achor chi natuy at maifiakiy yangkiy as nan fiyag asna's luta. As nan makuwan nan achor manipud as nan utúy at wachantu nan naespirituwan ay achor ay maifiakiy as nan fiyag ad chaya. Ilaunyu! Mu wachay achor ay maifiakiy asna's luta, siguradu ay wachay achor ad chaya.

⁴⁵ Tay kaman as nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana, “Nan enmon-ona ay taku ay hi Adan at nunfialin as matatuku.” Nan makali un anongos ay Adan ay hi Cristo at nunfialin as umid-ichat as fiyag ay maid patingkiana.†

---

† 15:45 Gen. 2:7

⁴⁶ Uray mu hiyasa, nan enmon-ona ay naichat kan chitaku at fiakun nan maifiakiay ad chaya ngem nan maifiakiay asna's luta. Angkiay ya maichat nan achor ad chaya.

⁴⁷ Nan chiyuy enmon-ona ay Adan at nurpu asna's luta, tay naammaan manipud as nan tapok. Nan chiyuy maekadwa ay Adan at nurpu ad chaya.

⁴⁸ Kaman kan Adan ay natuy ay naammaan manipud as nan tapok, assesa us ay matuy nan tataku asna's luta. Kaman kan Cristo ay nurpu ad chaya, nan tataku ay omaafurot kan hiya at mawad-anchantu as achor ay maepachong kan hiya ay maifiakiay ad chaya.

⁴⁹ Uray mu pachong takú nan chiyuy naammaan as nan tapok, pachong takuntu hi Cristo ay nurpu ad chaya.

⁵⁰ Nauy nan laychok ay kanan kan chakayu ay iib-ak: Achi mafialin ay nan achor takú ay wachay lamán ya charana at maetapi henan muntorayan Apo Dios, winnu achi mafialin ay nan matuy ay achor at maetapi as nan achi poros matmatuy.

⁵¹ Chumngor kayu as nan nauy ifiakiak ay chaan naepakpakaammu ad pus-uy: Am-in takú at achi takú matuy sakbay omali nan Apo, ngem am-in takú at mafialiwan takuntu.

⁵² O, munkafiafaliwan takuntu ay kaman as nan kapasas nan munkimkiman chi mata as nan maepakiangosan nan anongos ay tarampet. Tay as nan maepakiangosantu nan chiyuy tarampet, nan nunkatuy at matakuchantu in-inkiana manipud as nan utúy. Angkiay chitaku ay matataku pay laing at mafialiwan takuntu.

⁵³ Tay masapor masokatan nan achor takú ay mabrok as achor ay achi mabmabrok, ya mafialiwan nan achor ay matuy as achor ay achi matmatuy.

⁵⁴ As nan ommatantu nan mafialiwanan nan mabrok as achi mabmabrok ya mafialiwan nan matuy as achi matmatuy at matongpartu nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana, “Maafiak ya mamaid challu nan utúy.”‡

⁵⁵ Angkiay ya mafialin ay ifiakian nan chiyuycha nangafiak,
“He-a ay utúy, ay wachay nangafiakam?

He-a ay utúy, ay chaud nan siludmu?”§

⁵⁶ Tay nan kurpuwan nan pangsilud nan utúy at as nan fiasor, ya nan kurpuwan nan pannakafialin nan fiasor at as nan manglabsingan as nan lintig Apo Dios.*

⁵⁷ Ngem munyaman takú kan Apo Dios ay hiya nan mangid-ichat kan chitaku as pannakafialin takú ay mangamis as fiasor ya utúy babaen kan Apo takú ay hi Jesu Cristo.

⁵⁸ Isunga chakayu ay iib-ak ay laylaychok, kukumnug kayu as nan pammatiyu, ya maid koma chuwachuwayu as nan numnumyu. Kanayon kayu koma ay komakud ay munserfi kan Apo Jesus, tay ammuyu met ay nan am-in ay atunyu para kan hiya at achi poros masayang.

16

Nan Ifiachang As Nan Iib-a Ay Omaafurot

---

‡ 15:54 Isa. 25:8 § 15:55 Ose. 13:14 * 15:56 Rom. 5:12; 7:7-13

¹ Ad wani, mu maepangkep as nan maamong ay siping ay ifiachang as nan tatakon Apo Dios ad Jerusalem, atunyu nan kaman as nan infilinku as nan chiyuycha iglesia ad Galacia.*

² As nan Chinumingku, waschiwaschi un masapor omelasin as tapen chi sipingna ay maiyunud as nan lagfuna, ya itupugna ta as nan omaliyak hesa, achiyu kis-an elapu ay mun-among.

³ As nan umchanak hesa, nan chiyuycha enaprobaranyu at kan chicha nan mangepawetak as nan chiyuycha surat ay hiyasa nan mangiyam-ammuwak kan chicha as nan chiyuycha mangichatancha ad Jerusalem.

⁴ Mu ammay ay umuyak us, makiuycha kan ha-un.

Nan Planon Pablo
(2 Co. 1:15-24)

⁵ Awni at omaliyak ay mangfisita kan chakayu as nan murpuwak ad Macedonia, tay planok ay mar-os hesa.

⁶ Makepagyanaktu siguru kan chakayu as kaat ay urkiw winnu uray inkiana marpas nan china-muy ta mafiadnganak kan chakayu as nan munturuyak ay munfaat as nan kumpurmi ay ay-ayak.

⁷ Tay achek laychun ay kun hen-omaketan nan mangil-ak kan chakayu as nan mar-osak hesa ad wani. Laychok ay mafiayfiayag kan chakayu mu eparufus nan Apo.

⁸ Ngem mayasnaak ad Efeso inkiana umchan nan fiasta ay makali un Pentecostes,†

---

* **16:1** Rom. 15:25-28 † **16:8** Exo. 34:22; Lev. 23:15-21; Deut. 16:9-11; Ara. 2:1

⁹ tay ongor chi chansak ay mun-ekasaba ay ammaytu nan muntongparana. Uray mu hiyasa, ongorcha challu nan komontra kan ha-un.

¹⁰ Mu omali hi Timoteo hesa, mangiliyunyu hiya ay ustu, tay kaman us hiya kan ha-un ay cha munchunchunu as nan Apo.

¹¹ Isunga ilaunyu ta maid mangelalayus kan hiya, ngem kunyu at fiadngan hiya as nan mangituruyana ay munfiat ay ammay chi numnumna ta munfiangad hiya kan ha-un, tay sasasad-ok hiya patí nan iib-a ay omaafurot.

¹² Kun pay hi Apolos ay ifia takú, enpapatek ay mangawis kan hiya ay makiuy as nan ib-a ay mangila kan chakayu hesa, ngem chaana lenayad ad wani. Omalintu hesa mu wachay wayana.

Nan Anongos Ay Tukun Ya Pakomostan Pablo

¹³ Etatalengaanyu ya kukumnug kayu as nan pammatiyu. Tumurud kayu ya papigsaunyu nan numnumyu.

¹⁴ As nan am-in ay atunyu, epailayu nan layadyu.

¹⁵ Iib-ak, ammuyu ay cha Estefanas ay hinfiaruy at chicha nan enmon-ona ay enmafurot ad Acaya, ya epapasnekcha ay munserserfi as nan tatakon Apo Dios.

¹⁶ Epakpakaasek kan chakayu ay munpaetoray kayu as nan kaman kan chatona ay tatau ya uray as nan am-in ay makakud ay makidnu kan chicha.

¹⁷ Maragsakanak as nan enmaliyan cha Estefanas, Fortunato ya hi Acaico hena, tay nakakkaanan nan iliwku kan chakayu kiapú kan chicha.

¹⁸ Penaragsakak ay kaman as nan enatcha kan chakayu. Rispituwunyu ay ustú nan assesena ay tatakú.

¹⁹ Cha chakayu pakomostaun as nan chiyuycha iglesia henan probinsiya ay Asia. Cha Akila kan Priscila patí nan tapina ay omaafurot ay maam-among as afongcha at ongor chi layadcha ay mangpakomosta kan chakayu kiapú as nan nakius-usaanyu kan Apo Jesus.

²⁰ Cha chakayu us pakomostaun as nan am-in ay iib-a takú ay omaafurot hena.

Munpepennakomosta kayu am-in ay mangepaila ay munlelennayad kayu.

²¹ Nan nauy anongos ay pakomosta at ha-un ay Pablo mismu nan cha mangisurat.

²² Mu wachay taku ay achi manglaylayad kan Apo Jesu Cristo, maituchor koma hiya.

Apo, omalika!

²³ Sapay koma ta mawawacha kan chakayu nan grasyan Apo Jesus.

²⁴ Mawawacha koma nan layadku kan chakayu am-in kiapú as nan nakius-usaanyu kan Cristo Jesus. Amen.

Nan kalen apo Dios (Nan fiarú ay turag) New Testament in Bontok, Eastern

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Eastern Bontok (Bontok, Eastern)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bontok, Eastern

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06
